

NIEUW!
DE REEKS "BOY"
WORDT "DE
KNOKKERS"

WIE DEZE
VAKANTIE Z'N
HOND ACHTERLAAT
ZAL IK WETEN
TE VINDEN!

GR!

Weekblad nr.
45ste jaar
52 blz.
1-7-82

27

Robbedoes

WIN DEZE WEEK
EEN LUCHTDOOP!

POSTFRIS

Zoudem jullie in Robbedoes willen zetten dat ik de nummers 2203 tot en met 2253 en 2257 tot en met 2280 verkoop. Ik doe dit voor 1 gulden per stuk. Gegadigden kunnen een lijst met de gewenste nummers opsturen (+ kontant geld) naar mijn adres. Verder succes met jullie goed blad en bij voorbaat dank.

Gn van Kessel,
Uranuslaan 47,
3721 SB Bilthoven (NL)

Geachte redactie,
Tot mijn verbazing heb ik gemerkt dat de strip "Franka" in Eppo en in Robbedoes verschijnt. Hoe zit dat? Verder wou ik graag weten of er ook verzamelbanden van "Robbedoes" zijn. Uw blad vind ik uitstekend, op Frommeltje en Viola, German en Wij en Jan Pech na.

Jeroen Mol
uit Loosdrecht (NL)

Beste Jeroen, aangezien Henk Kuipers ook wel graag eens op de Franstalige markt wil komen, moet ie uitkijken naar een uitgeverij die dat wil doen. Uitgeverij Dupuis doet

dit, zodat Franka verschijnt in het blad Spirou. Aangezien de kosten voor het publiceren (aankoop, vertalen, drukken) aanzienlijk zijn, is Robbedoes verplicht het ook over te nemen zodat de kosten verdeeld worden. Zo simpel is dat. En wat de verzamelbanden betreft kunnen we kort zijn: die bestaan niet. Dag Jeroen, tot 'n volgende keer!

Beste Robbedoes,

Ik vind jullie blad supergoed. Vooral Geniale Olivier, Bollie en Billie, de Mini-mensjes, Yoko Tsuno en Natasja.

En nu enkele vraagjes: Welke bankbriefjes moet je in de omslag doen nu de briefjes van 20 niet meer geldig zijn? Wat zijn de titels van de Unicum-uitgaven nr. 4, 5 en 6? Hoeveel Unicum-uitgaven komen er in totaal? Komen er herdrukken van de serie De Sliert? En zo ja, wanneer? Wanneer verschijnt Geniale Olivier nr. 2 en 3 (heruitgaven) en nr. 10? Verschijnen de onderzoeken van Inspecteur Raadselaar in album, en wanneer? Worden de albums 2 t/m 10

van Bram Jager en zijn buur heruitgegeven? En hoeveel Timoers komen er in totaal? Is de Eed der Vikingen daarbij? Dat waren enkele vraagjes van Roeland Marijse uit Merksem.

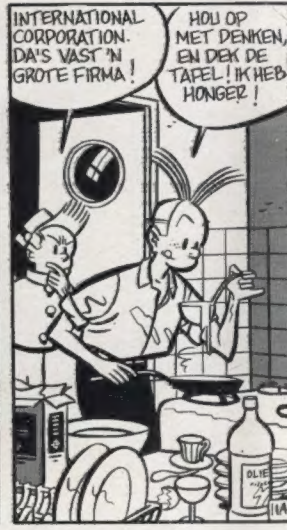
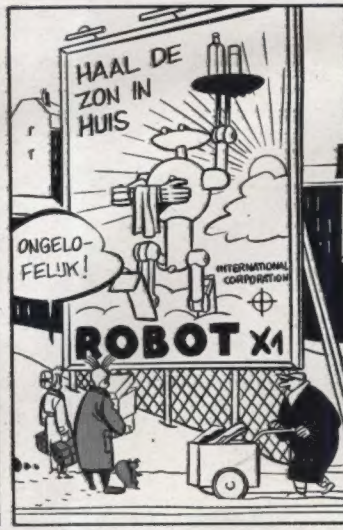
Wat de bankbriefjes betreft, het is zelfs beter beste Roeland, om postzegels ter waarde van 20 F op te sturen. De titel van de Unicum-uitgave nr. 4 is "De gevangenen van de Tijd" door Seron, album nr. 5 in deze serie wordt er één van Baard en Kale en nr. 6 is nog niet bepaald.

Hoeveel albums in deze reeks zullen verschijnen weten we niet. Voorlopig zijn er nog geen herdrukken voorzien van "De Sliert". De herdruk van Geniale Olivier 2 is voorzien voor september '82. Herdruk nr. 3 is nog niet voorzien. In juni '82 komt het album nr. 10 uit van diezelfde kwajongen. De onderzoeken van inspecteur Raadselaar komen voorlopig nog niet in album.

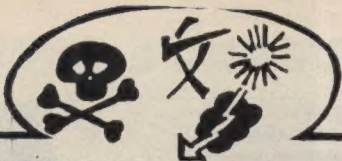
Alle albums van Bram Jager en zijn buur worden heruitgegeven. Wat de serie Timoor betreft, kunnen we stellen dat alle nummers worden heruitgegeven, en dat dan de mogelijkheid zou kunnen bestaan, dat Sirius terug aan de slag gaat voor een vervolg in de nieuwe tijd. Maar dat is echt toekomstmuziek en dus nog geen vaststaand feit. Zo dat waren dan de antwoorden op die enkele vraagjes, Roeland. Alvast nog veel leesgenot en een prettige vakantie.

Vers van de pers...

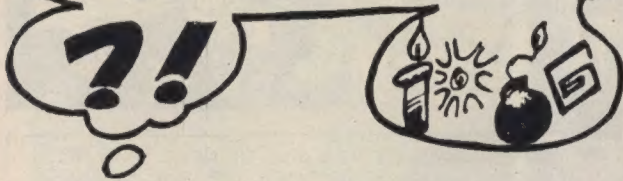
Het duo Lambil-Cauvin, vertrekken in dit verhaal van een historisch feit, namelijk de zeeslag tussen de Noorderlingen en Zuiderlingen in de Amerikaanse oorlog. Natuurlijk doorspekt met de meest knotsgekke situaties waarin Chesterfield en Blutch terecht komen. In Robbedoes 2275 kon je reeds een beknopte geschiedenis van de duikboot lezen, want daar gaat het in dit verhaal over. De haven van Charleston is geblokkeerd door de Noorderlingen, met de bedoeling om de bevoorrading van de Zuidelijke legers te ontreddeken. Maar dan komt er een geheim wapen in het spel. Cornelius Chesterfield, heldhaftiger dan ooit te voren, Blutch met slechts één doel: terug burger worden. En dit duo krijgt dan een gevaarlijke opdracht... hoe die afloopt lees je best zelf! Je hebt er trouwens een ganse vakantie voor. Een welverdiende vakantie natuurlijk!

"JE KUNT ALLE MENSEN EEN POOSJE VOOR DE GEK HOUDEN ; JE KUNT ZELFS SOMMIGE MENSEN ALTIJD VOOR DE GEK HOUDEN ; MAAR JE KUNT NIET ALLE MENSEN ALTIJD VOOR DE GEK HOUDEN !"

WIE ZEI DAT OOK WEER?

Een mondjevol, als je 't ons vraagt. Maar de man die dit zei was ook niet de eerste de beste. Geboren te **Hodenville, Kentucky** op 12 februari 1809, groeit de jonge knaap op in Kentucky en Indiana, toen nog het wilde westen. In 1830 vestigt hij zich in Illinois, woont van 1832 tot 1837 in het plaatsje **New Salem** en oefent allerlei beroepen uit. Zo is hij **hout-hakker, directeur van het postkantoor, kapitein in de Black Hawk-oorlog** tegen de Indianen en **winkelbediende**. Maar ondanks al die bezigheden heeft onze onbekende man toch nog tijd vrij om rechten te studeren. In 1836 is hij **advocaat**. Een jaartje ater gaat hij zich in **Springfield** vestigen.

Springfield is een dynamische stad en wordt hoofdstad van de staat Illinois. Onze man begeeft zich op glad ijs, met andere woorden, hij gaat

in de politiek. Als lid van de **Whig-Partij** zetelt hij in de **Wetgevende Vergadering van de staat (1834-1842)** en in het **Huis van Afgevaardigden in Washington (1847-1849)**. Dan trekt hij zich terug uit de politiek. Als **advocaat** krijgt hij grote faam. Maar in 1856 stapt hij opnieuw in de politiek. Hij sluit zich aan bij de nieuwe **Republikeinse Partij**. In 1858 is hij reeds kandidaat voor het **senatorschap van Illinois**, maar wordt verslagen door de, zoals dat heet, zittende senator **Stephan Douglas**. Maar onze man weet zich in 7 openbare debatten meteen beroemd te maken in het hele land. Hij meent dat de **slavernij** door het **Congres** moet worden ingeperkt en niet mag worden toegelaten in de nieuwe te organiseren **territoriën** in het Westen. Hij is van mening dat de **slavernij** grondwettelijk niet kan wor-

den afgeschaft, dat het een **zedelijk kwaad** is, dat alleen door **inperking** kan worden uitgeroeid. In 1860 wordt onze niet zo onbekende man door de **Republikeinse Partij** voorgedragen als **kandidaat** voor het **presidentschap**. De verdeeldheid binnen de **Democratische Partij** zorgt ervoor, dat hij het met een **minderheid** aan stemmen toch haalt.

In **februari 1861** vormen de **zuidelijke staten** een aparte staat, de **Geconfedereerde Staten van Amerika**. Een groot probleem voor onze man, die de Unie wil handhaven, en anderzijds geen oorlog wil voeren tegen het zuiden. Maar de burgeroorlog is niet meer af te wenden. Onze man toont hier zijn kwaliteiten van groot leider, die omzichtig en toch beslist zijn verantwoordelijkheid opneemt. Op 1 januari 1863 tekent onze man de **emancipatieproclamatie**, alhoewel hij aanvankelijk aarzelt over de afschaffing van de **slavernij**. Zijn voornaamste doel is het bewaren van de eenheid van het land. Hij bemoeit zich persoonlijk met de strategie, tot hij een generaal

vindt, die hij kan vertrouwen. Hij heeft een zeer gesloten karakter, is **melancolisch** van aard en bezit een **originale** en milde humor.

Voor al in zijn redevoeringen leeft onze gast verder, redevoeringen welke helder en boeiend zijn. Hij regeert, zoals hij zegt **"met haat tegen niemand en liefde voor allen"**. Maar voor hij dit programma kan beginnen, wordt hij op 14 april 1865 in de schouwburg te **Washington** neergeschoten.

Dader is de toneelspeler **John Wilkes Booth**, die meent op deze manier het zuiden te moeten wreken. Op 15 april sterft onze figuur. Hij wordt de **president-martelaar**. In hem heeft het Amerikaanse volk de held en heilige bij uitstek, een man uit het volk voortgekomen, maar tegelijkertijd daar ver boven uitstekend.

We hadden graag de **volledige naam** van deze man in ons bezit (**Brussel of Sittard**) vóór 6 juli 1982. En de albums liggen klaar, maar dat wist je al !

Oplossing vorige week :

RICHARD III

WORDT VERVOLGD.

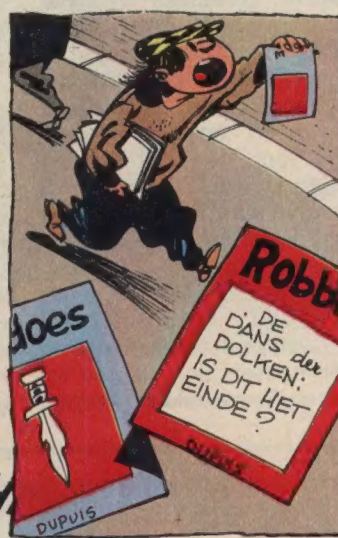

... AARIEN EN Z'N SPECIALE BRIGADE WERDEN OP HET ZAAKJE GEZET... JE BEGRUPT HOE GEVAARLIJK HET TOEN WERD: DIE KEREL IS DE GEHAADSTE SMERISS VAN DE HELE BENDE...!

UITEINDELIJK ARRESTEERDE HIJ RAMON PATAFREZ, DE BAAS VAN DE BLOOMDIDOO... JE WEEET WEL, DE TENT WAAR TOON TOETER SPEELT... ACH JA... ZE HEBBEN DAAR OOK EEN NIEUWE PIANIST... DJIN BITTURO... 'N AMERIKAANSE NEGER...

... NU JA... DIE PATAFREZ HAD VROEGER IN RIO AL 'NS IEMAND NEERGESTOKEN, ZELFDE WAPEN, ZELFDE MANIER VAN HANDELEN... DIE STOND ER MOOI OP, KAN JE NAGAAN...

... DE KRANTEN STORTTEN ZICH OP DE ZAAK! OOK ROBBEDOES WUDDE ER EEN FRONTPAGINA-ARTIKEL AAN!

MAAR TOCH DENK IK DAT HET 'T BESTE IS DAT JIJ NOG EVEN HIER ONDERGEDOKEN BLIJFT...

HET VERVOLG OP

TWEDE DEEL:
**DE BEKLEM-
MING**

DE DANS DER DOLKEN

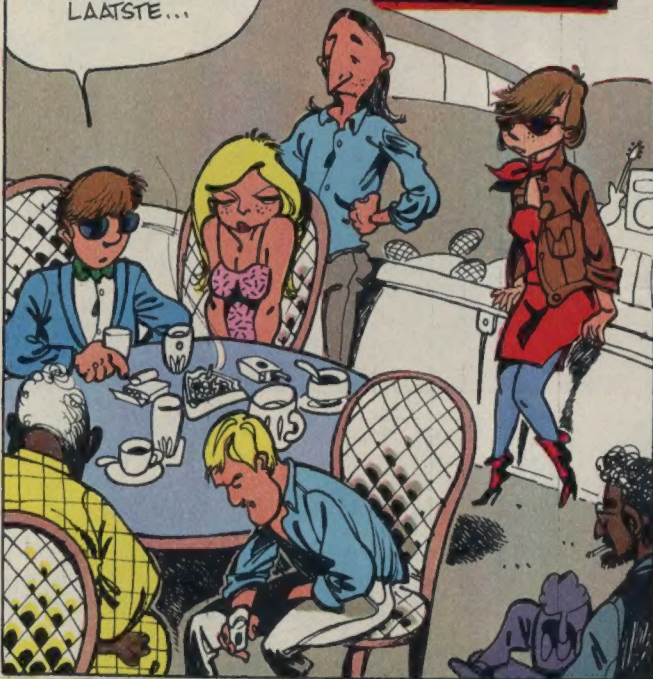

DONDERDAG 24 MAART, BIJ HET
EINDE VAN DE MIDDAG... MOORD NR3
PLUS 64 UUR...

**TWEEDE
DEEL
DE
BEKLEMMING!**

...OP JULLIE
GEZONDHEID...
'T IS HET
LAATSTE...

VERDUVELD, DE
BLOOMDIDOO VERZEGELD...
STOM, NIET?

NEE. HET IS VRIJ NORMAAL.
HET IS DE VOLLEDIGE
EIGENDOM VAN PATAFREZ.
HIJ DE DOOS IN, DEZE KEET
DICHT... ZO GAAT DAT!

WE SLUITEN, ARTIESTEN!... IEDEREEN BUITEN
ZODAT MEESTER SJANTAAS DE LAATSTE ZEGELS
OP DE DEUREN KAN LEGGEN...

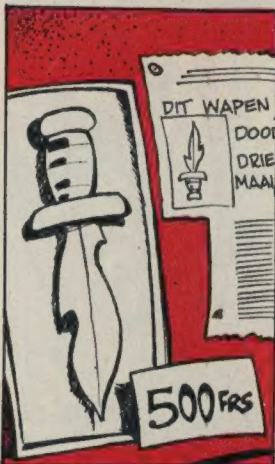
DE TRIOMF VAN DE
BLOEDZUIGER !...

17.15... ZELFS DE MOED NIET GEVONDEN OM DE
VRIENDEN VAARWEL TE WENSEN...

TWINTIG MINUTEN WANDELEN ZONDER DAT
IEMAND Z'N KAKEN VAN ELKAAR HAALT...
MARGRIET REDT ONS VAN DE KRAMP...

DAT KENDE IK... HIJ WAS ER
150 WAARD NA DE EERSTE
MOORD, EN 300 NA DE
TWEDE... NOG 'N GELUK
DAT DIE DRIE VROUWEN
NIET VERMOORDWERDEN
MET 'N ROLLS ROYCE...

DJIN GING Z'N EIGEN
WEG EN HET WERD
NACHT...

TIEN MINUTEN VOOR MIDDERNACHT. EN DIE KUIPER BLEEF MAAR DOORDRAMMEN...

WAT 'N HITTE! OM TE STIKKEN! SLAPEN IS ER OOK NIET BIJ... GA JE UIT?...

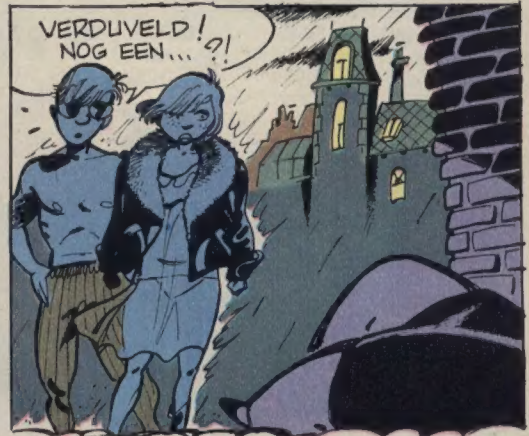
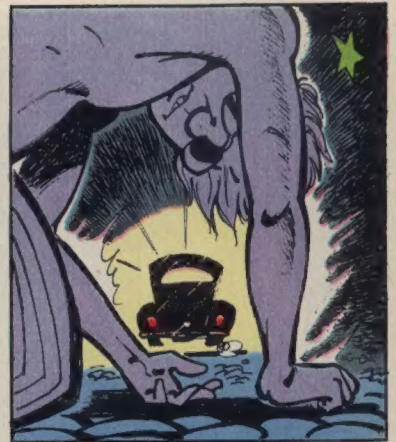
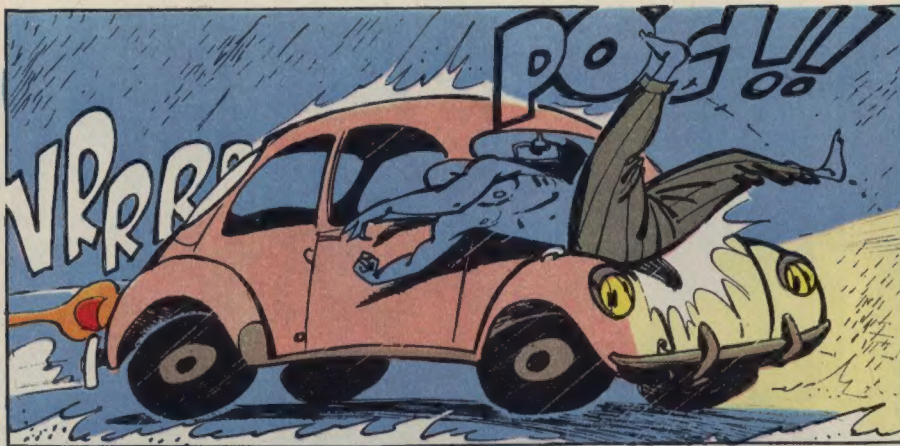

IK WAS VERGETEN DE POST NAAR BOVEN TE HALEN... NOG EEN GELUK DAT ER NIET NIEMAND STRAAT OP LIEP!

TOON!
DAAR!
IN HET
PORTAAL!

9A

9B

IK HIELD JULLIE IN DE GATEN. INTUÏTIE. TOEN IK DAN, VOOR M'N OGEN, DE SCHADUW OP DIE VROUW ZAG AFSPRINGEN... JESSES, IK KON 'M MET HUID EN HAAR OPVRETEN. JOU OOK, TROUWENS. SAMEN MET DIE VROUW...

IK WAS ERVAN OVERTUIGD DAT JULLIE IN DE ZAAK BETROKKEN WAREN. TOEN DE SCHADUW DAN DE TRAP OPLIEP, BEN IK ER ACHTER AAN GEGAAN. STOMWEG BEN IK TEGEN DE TRAP GELOPEN. HET SCHOT GING AF, EN DE KNAAP WAS WEG...

IK ZAG DE WAGEN WEGGRUDEN... TWEE DAGEN EERDER HAD IK AL ONGEVEER HET ZELFDE SCENARIO BELEEFD... DENK 'NS AAN ALLES WAT ER GEBEURD WAS... IK KREEG RILLINGEN.

ARME KNAAP! 'N SCHULDIGE. AL 'N PUNT BIJ VOOR DE BEVORDERING. NU KOMT 'N NIEUWE KNAAP OP TONEEL. OF 'T WORDT 'N MINISTER-PORTEFEUILLE, OF 'T VERKEER REGELEN.

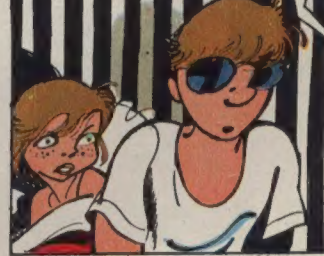
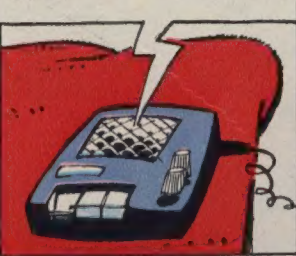
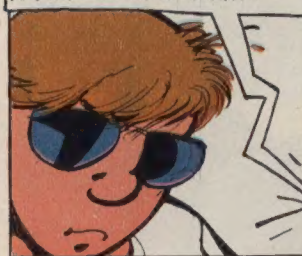

IK KWAM NET UIT DE 'BLOOMDIDDO', HERINNERT U 'T ZICH? HIJ WAS VERRAST EN LIET Z'N MES VALLen. TOEN KWAMEN ER MENSEN AAN. HIJ HEEFT ME BEDREIGD, EN IK MOEST M'N IDENTITEITS-PAPIEREN LATEN ZIEN...

DAT WAS VERLEDEN DINSDAG, DE 22STE OM 11UUR 'S OCHTENDS. SINDSDIEN BELT IE ME OP 'T EVEN WELK UUR. IK HEB GEZWOREN DAT IK ZOU ZWIJGEN, MAAR IK VOEL DAT IE GAAT KOMEN... **EN IK WIL NIET STERVEN!**

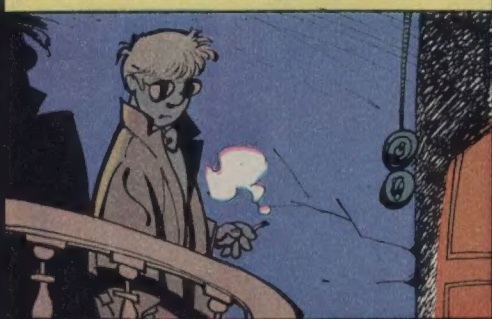
LUISTER GOED! HET IS NU DONDERDAG, 11UUR. IK KOM DEZE CASSETTE OM TWAALF UUR IN UW BRIEVENBUS STOPPEN, EN OM MIDDERNACHT STA IK AAN UW DEUR. U ZAL ZICH AFVRAGEN WAAROM BIJ U.

WEL, OMDAT U OOK DE MOORDENAAR KENT, MENEER TOETER. 'T IS DE **KLAPIST** UIT UW ORKEST! TOT VANNACHT, MENEER TOETER!

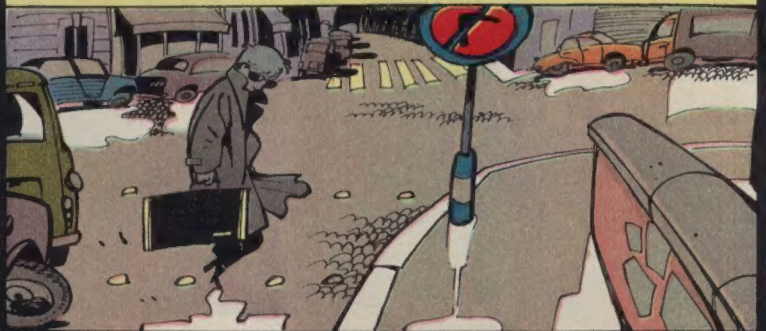

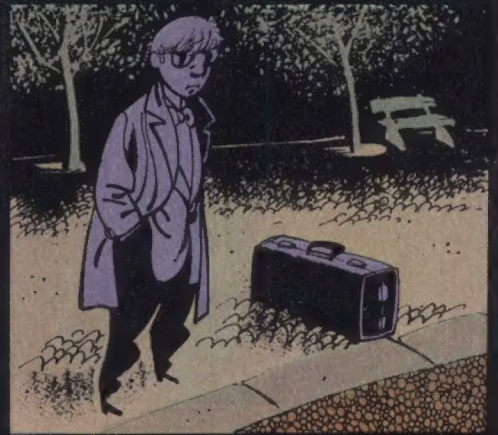
ROND TWEE UUR 'S NACHTS IS 'T IJSKOUDE,
MAAR NAAR M'N ZIN NOG NIET KOUD GENOEG.
IK LOOP SAMEN MET M'N SAX LANGS 'T WATER.
IK ZOEK DE KRACHT OM WAT TE DOEN...

IK KAN ER NIETS UIT OPMAKEN... " 'T IS DE KLAPIST VAN UW
ORKEST." ZO'N KORT GELUID KAN MAAR EEN LETTERGREEP
DEKKEN...

IK KAN DUS MIMI, DE CONTRABASSISTE, EN STEFAAN, DE GITARIST,
AL UITSLUITEN. ER BLIJFT NOG EEN MOGELIJKHEID...

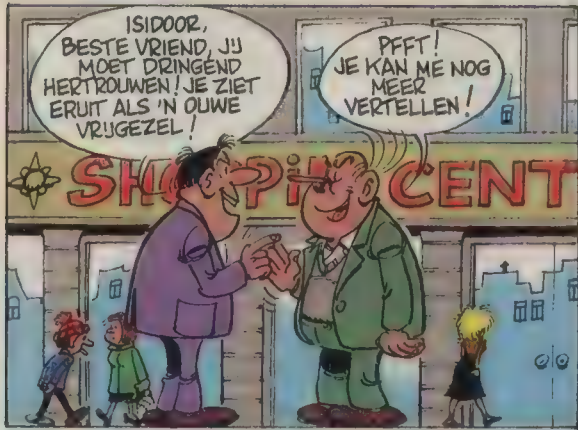
PIANIST... TWEE LETTERGREPEN, ONDER DE TWEE SCHUILT 'N ENORME ZWARTE AMERIKAAN, WAT RUW, EN
DRINKT GRAAG 'N SLOKJE. IN DE GROND 'N SYMPATHIEKE KEREL... ONDER DE EERSTE LETTERGREEP ZIT
'N BEEST, 'N ZIEK MENS. HEEFT HIER AL VIER MOORDEN GEPLEEGD, ELDERS MISSCHIEN MEER...

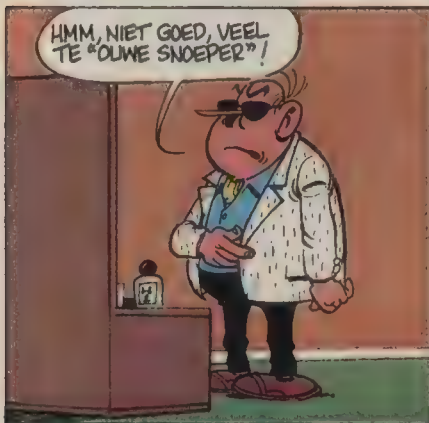
OP DAT OGENBLIK ZIE
IK 'T GEZICHT VAN
MARGRIET IN 'T
WATER...

Digde ISIDOOR LOMMELOOR

LATER... (HEEL WAT LATER)...

STOMPER™: PURE KRACHT OP 4 WIELEN.

Moeiteloos neemt Stomper allerlei hindernissen. Natuurlijk, daar is hij voor gemaakt met zijn échte vierwielaandrijving.

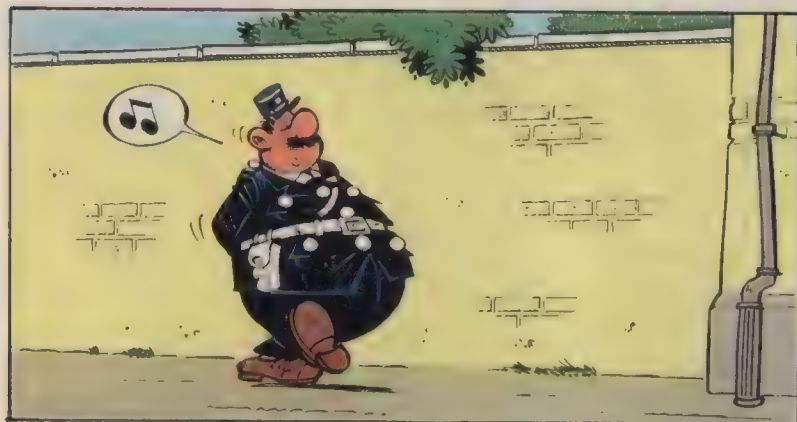
Met de set van vier extra banden, die je in elke verpakking vindt, kun je Stomper aanpassen aan het terrein waarin je hem zijn werk wilt laten doen.

Stomper trekt zich niets aan van zand. Ook buiten kun je dus hindernissen maken. Als Stomper rijdt, branden de lampen.

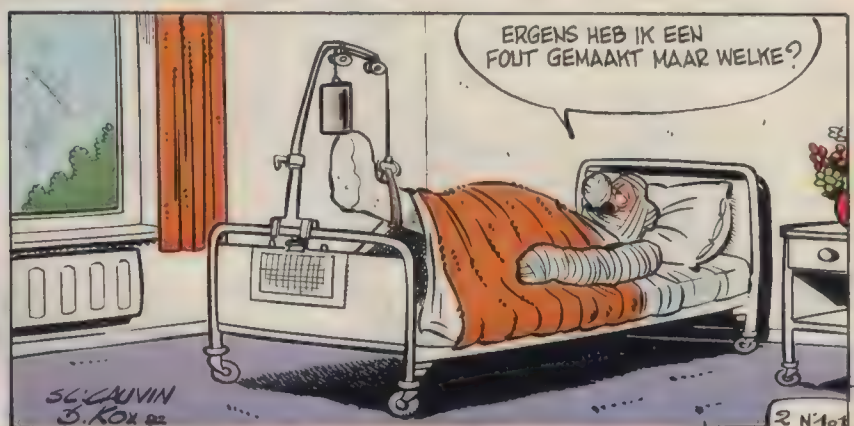
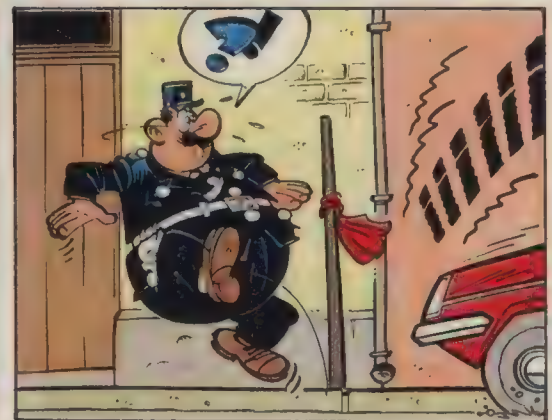
De 8 verschillende modellen van Stomper vind je in de speelgoedwinkel en elke Stomper is een natuurgetrouwe miniatuur van een echt bestaande terreinwagen met vierwielaandrijving.
Batterij erin en rijden maar!

Kenner
JE BLIJFT ERMEE SPELEN

Tips voor Trips

Wie zei er ook weer dat je niet ver hoeft te reizen om een mooi land te vinden? Tijdens de zomermaanden geeft Robbedoes je elke week enkele tips voor uitstapjes in je eigen streek. Laten we alvast starten... deze week VAN 29 JUNI TOT 5 JULI.

ANTWERPEN

Daurne, 3 juli: Vijfde Renier Sniederpad : wandelmaraton van 90 km.

BRABANT

Brussel, 1 juli: Ommegang (Grote Markt).
Opwijk, 4 juli: Sint-Paulus-paardenprocessie.
Hoeilaart, 5 juli: Familiefeest in het park.
Leefdaal, 5 juli: Koningsschieting.

DRENTHE

Hasselt, 3 juli: Hunnenbeddendocht.
Westerbork, 3 juli: Schaapscheerdersfeest.

FRIESLAND

Balk, 1 juli: Kunstnijverheidsmarkt.

GELDERLAND

Lochem, 4 juli: Internationaal Folkloretreffen.

LIMBURG (B)

Genk, 4 juli: Zondagmarkt met tal van attracties.
Bovy, 4 juli: Folkloredag.
Zwartberg, 4 juli: Internationale Vliegshow.

LIMBURG (N)

Roermond, 28-30 juni: Avondfietsdriedaagse.
Heijen, 2-11 juli: Noordlimburgse cultuurdagen.
Wessem, 3-4 juli: Havenfeesten.
Tongeren, 3-4 juli: Begijnhoffeesten.
Hasselt, 3 juli: Kinderanimatie op de markt.

NOORD-BRABANT

Baarle-Nassau, 2-4 juli: Zomerfeesten.
Someren, 3-4 juli: Kennedy-mars.

NOORD-HOLLAND

Laren, 1-4 juli: Zomerbloementoonstelling.

OOST-VLAANDEREN

Tielrode, 4 juli: Ruiterbedevaart.
Brakel, 4 juli: Ruiteromweging.
Deinze, 4 juli: H. Bloedproces-sie Meigem.

OVERIJSEL

Ketelhaven tot Almere, 4-23 juli: Vaar-toertocht rond het IJsselmeer.
Dronen tot Almere, 4-23 juli: Flevo fietstocht dwars door Oost- en Zuid-Flevoland.

UTRECHT

Loosdrecht, 2 juli: Familie-feest.

WEST-VLAANDEREN

Wenduine, 3 juli: Robbedoes Festival van de Kust.
Oostende, 3 juli-21 augustus: Oostende beweegt : festival van de sportieve recreatie.
De Haan, 4 juli: Robbedoes Festival van de Kust + Dag v/d toerist.
Diksmuide, 4 juli: IJzerbedevaart.
Poperinge, 4 juli: Ommegang van Maria.
Tielt, 4 juli: Ommegang ter sluiting van de Europafeesten.
De Panne, 5 juli: Robbedoes Festival van de Kust.

ZEELAND

Renesse, 30 juni: Oude ambachten tijdens de weekmarkt.

ZUID-HOLLAND

Schiedam, 28 juni tot 1 juli: Recreatieve sport- en spelvierdaagse.
Gorinchem, 29-30 juni: Schoolsportdagen.
Rotterdam: Recreatiedag voor het hele gezin.

IN 'T KORT...

• DE ONNOEMBAREN

Mac gaat er mee akkoord om Karmee naar China te brengen. Terwijl zij daarover aan 't palaberen zijn, wordt Kessingway vermoord. De moordenaar dacht dat hij Mac om het hoekje hielp, maar deze vergissing zal hijzelf met z'n leven bekopen. Z'n baas, kolonel Lychee, duldt immers geen flaters! Terwijl Mac daarna op weg is naar Basil Jardine om daar 'n gesmokkelde hond af te leveren, ruziën Basil en zijn zuster. Het vervolg op dit wervelende verhaal lees je vanaf p. 18.

• NATASJA

Klay bereidt alles voor om het opzoekingswerk van Warring te vernielen. Gelukkig komt Walter net op tijd terug uit de 25ste eeuw om dit te verhinderen.

Zonder tijd te verliezen snellen onze vrienden naar het asiel waar Warring opgesloten zit, om hem te bevrijden. De directeur weigert echter en roept het F.B.I. Maar ook Natasja roept hulp in: Jack Eagle. Die staat vanaf pagina 20 aan hun zijde...

• PAPYRUS

De farao vecht een bloedige oorlog uit. Sinds zijn vertrek uit Thebe, heerst daar onder z'n broer Ahmes een waar schrikbewind. Papyrus wordt weggejaagd en dwaalt rond op de markt. Daar komt hij een gebrekkige te hulp en krijgt het zo aan de stok met de soldaten. Gelukkig keert al het gepeupel op de markt zich tegen de geweldenaars. De soldaten vluchten, maar komen al snel met versterking terug. Hoe Papyrus zich ook hieruit weet te redden merk je wel vanaf bladzijde 22.

• ROBBEDOES EN KWABBERNOOT

Wanneer Kwabbernoot een schip in quarantaine wil fotograferen, loopt hij John Helena tegen het lijf. Deze is van het schip gevlucht. Hij vertelt dat hij van 'n wetenschappelijke basis op de Zuidpool komt, waar de vreselijkste ziekten bestudeerd worden. Robbedoes wordt te hulp geroepen en ze besluiten de zieke John Helena naar de graaf van Rommelgem te brengen. Kan de graaf de ex-bandiet helpen? Sla om naar p. 28!

• SLEMPER EN SLOF

Jozef, de broer van de keizer, steekt de Pyreneeën over op weg naar Spanje. Zijn echtgenote die hem vergezelt is er niets gerust in. Terecht! Het groepje wordt enkel begeleid door Slemper, De Vink en twee dragonders... en deze twee laatsten zien er ook al niet betrouwbaar uit! Amper in Spanje aangekomen, krijgen ze voor het eerst met de woede van de Spanjaarden af te rekenen! Vanaf bladzijde 31 proberen zij toch veilig Madrid te bereiken!

• FROMMELTJE EN VIOLA

In de vervloekte toren is Viola de speelbal van de directeur. Hoezeer hij ook probeert op het gemoed van Viola te werken, het lukt hem niet. Steeds hoger klimt zij op de trappen, op weg naar de wolken in een poging aan de spoken te ontsnappen. De treden worden steeds moeilijker te beklimmen en wanneer zij eindelijk de bovenste bereikt, wankelt zij in het ijl. Hopelijk kent zij vanaf bladzijde 42 meer geluk!

• YOKO TSUNO

Met twee aeronefs vliegen Yoko, Khany en Poky in de richting van een verdwenen stad. Daar vinden zij enkel een vrouw die een kind bij zich heeft, dat zich in een toestand van lethargie bevindt.

Wanneer zij de vrouw gaan bezoeken, horen zij plots het water koken. Khany gaat met een aeronef kijken wat er aan de hand is en laat Yoko alleen achter bij de vrouw. Even later roept Khany Yoko op langs de radio. Zij kan haar toestel niet meer in de hand houden. Iemand moet haar te hulp snellen! Vanaf p. 46 is de spanning weer te snijden!

Plus 'n volledig verhaal van Lampil en een Oom Wim op scenario van Yann en Conrad, in beeld gebracht door Bercovici! Dat belooft!

En dan gaat de zon op... de jungle ontwaakt... Ramtamram doet z'n ochtendplasje en stort zich dan in een nieuw avontuur!

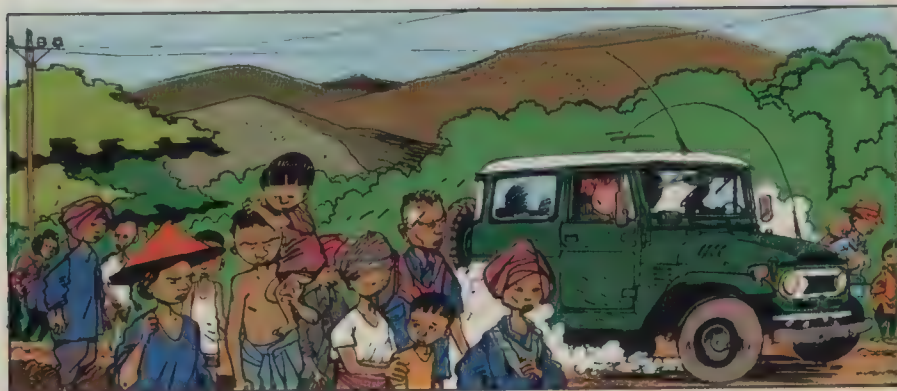
Samenvatting: YAHO WORDT MET Z'N VRIENDEN DOOR DE ZAIS AANGEHOUDEN TERWIL ZE DRUGS SMOKKELLEN.

PATÉ-PATÉ

TEKST EN TEKENINGEN: *Westerlain*

SARAH SPITS

DE GROENE DRAAK

GROTE WEDSTRIJD

VAN DE KUST

WIN DEZE AUTO SUBARU 1300
TER WAARDE VAN 210.563 FRANK B.T.W. INBEGREPEN
 (of laat je ouders winnen...)

Vul onderstaand formulier volledig in en laat het afstempelen op de Robbedoes-stand tijdens het Festival van de Kust. Daarna stop je het in de bus die daarvoor speciaal op de stand staat, of je stuurt alles naar : Robbedoes-Strand, Livornostraat 97, 1050 Brussel. Voor Nederland : Robbedoes-Strand, Industriestraat 13, 6135 KE Sittard. **OPGELET** : Uiterste datum van inzending : 5 september 1982 ! Een deurwaarder trekt de winnaar uit de juiste inzendingen.

VRAAG 1 : Schrijf de hiernavolgende vijf namen achter het personage dat zij tekenen : Jannin, Jarry, Wasterlain, Bosse/Darasse, Frank.

- German .....
- Sarah Spits .....
- Ragebol .....
- Tonnie .....
- João .....

Deze helden verschijnen of verschenen in Robbedoes tijdens de maanden juli en augustus.

VRAAG 2 : Hoeveel gemeenten grenzen aan de Belgische kust ? (opgelet : gemeenten na de fusies !)

VRAAG 3 : Geef tien namen van stripreeksen die minstens één keer in Robbedoes verschenen, tussen 1 juli en 26 augustus 1982 (maar natuurlijk niet de namen van de personages uit publiciteit, illustraties of artikels).

VRAAG 4 : Aan de Belgische kust bestaan verschillende overdekte marktplaatsen voor vis, beter bekend als "vismijnen". Hoeveel ? En in welk gemeenten ?

Aantal .....
 Gemeenten .....

Naam ..... Voornaam .....
 Adres .....

Geboortedatum ..... Handtekening .....

Als ik win geef ik de auto aan .....

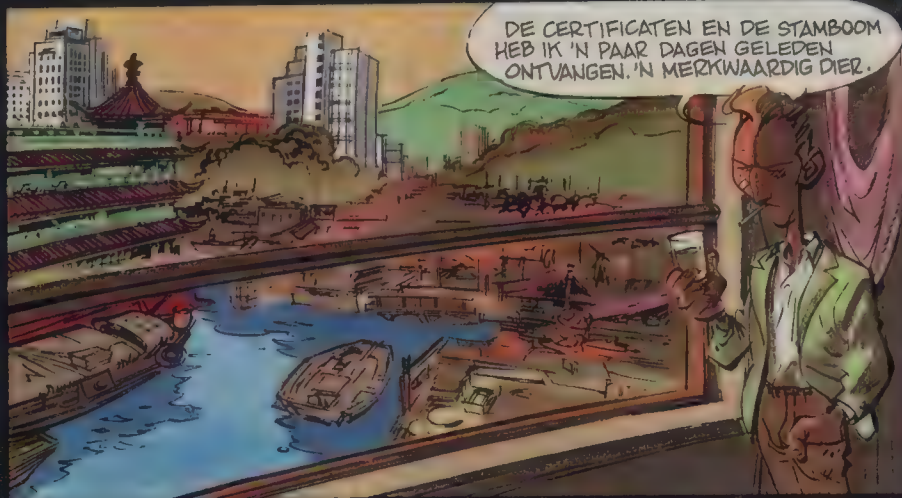
*Hier moet de Robbedoes-stempel
 "Festival van de Kust" komen*

DE VOLGENDE DAGEN VIND JE ONS :

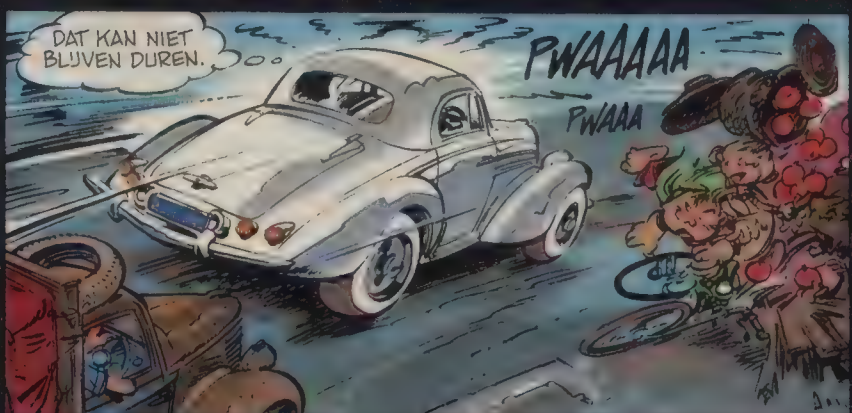
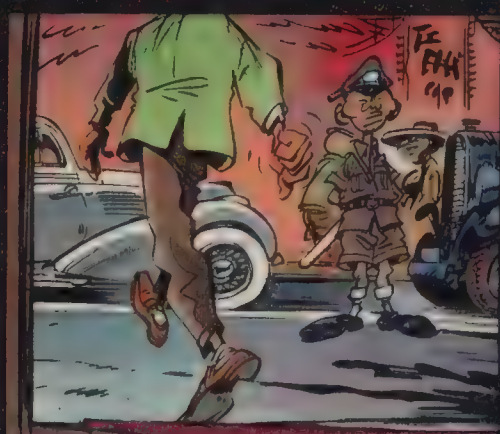
• 3 juli : Wenduine	• 8 juli :
• 4 juli : De Haan	Oostduinkerke
• 5 juli : De Panne	• 9 juli : Nieuwpoort
• 6 juli : St.-Idesbald	• 10 juli : Westende
• 7 juli : Koksijde	• 11 juli : Bredene

**HET FESTIVAL VAN DE KUST KOMT IN
 BIJNA ALLE BELGISCHE BADSTEDEN
 TIJDENS DE MAANDEN JULI EN AUGUSTUS**

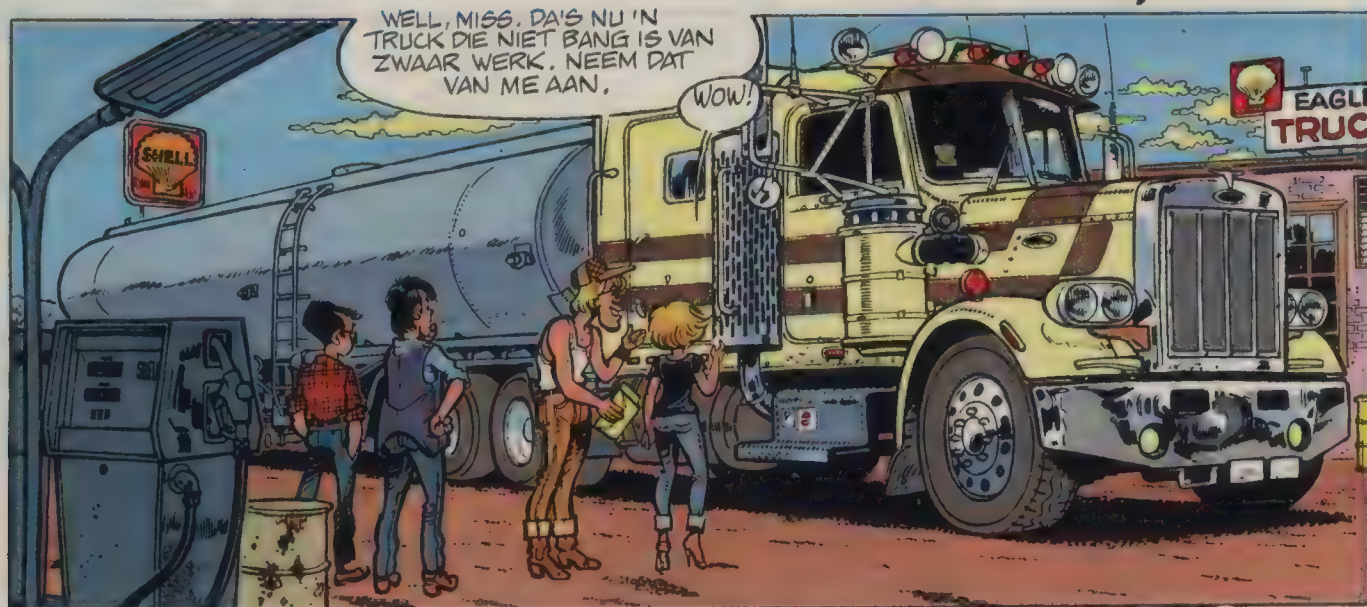

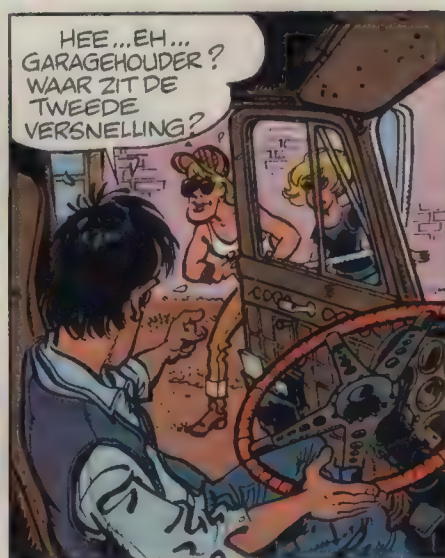
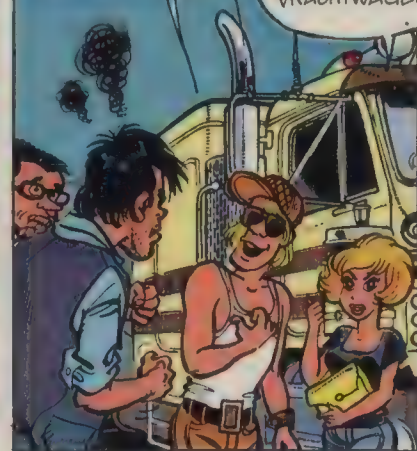
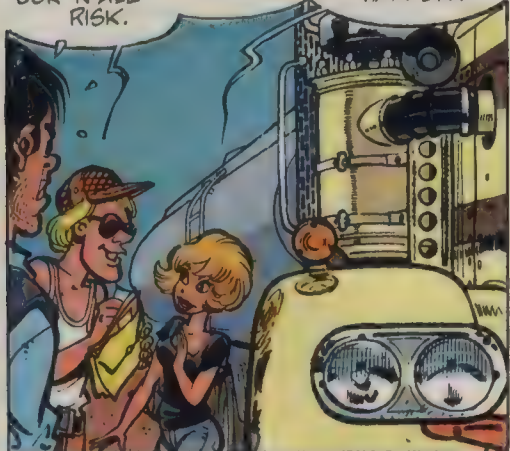
DE PAPIEREN ZIJN IN ORDE. IK HEB 'M GEHUURD VOOR DRIE DAGEN ZOALS AFGESPROKEN. IK HEB OOK 'N ALL RISK.

BEDANKT, JACK. IK WEET NIET WAT WE ZONDER JOU GEDAA HADDEN!

OH! NEE MAAR! HOOR 'NS AAN. "... WAT WE ZONDER JOU GEDAA HADDEN"! HEEFT HIJ SOMS DIE ROBOTS MET HUN LOTOBALOGEN BUITEN GEVECHT GESTELD? NOU, YANK?

FROGGY IS GRAPPIG. OP DE TELEVISIE ZOU IE VAST SUCCES HEBBEN!

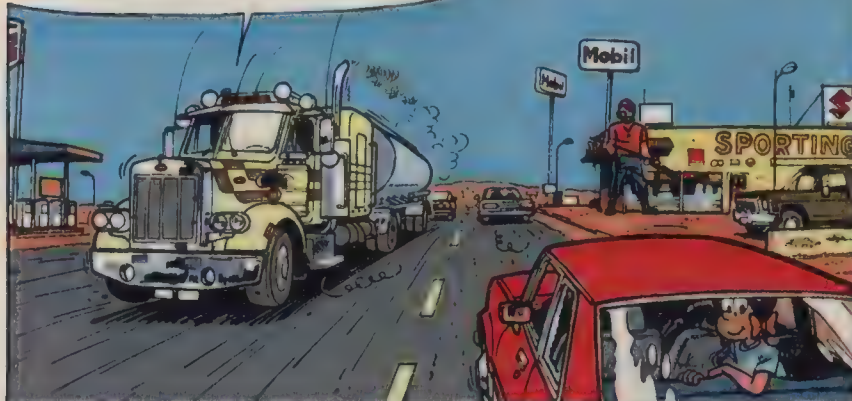
HOU OP, WALTER! START LIEVER DIE VRACHTWAGEN.

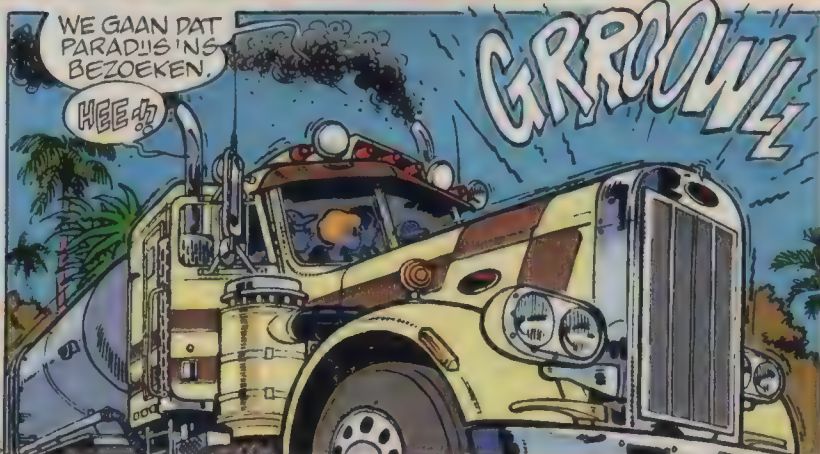
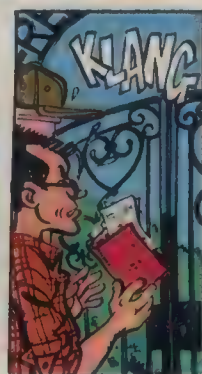
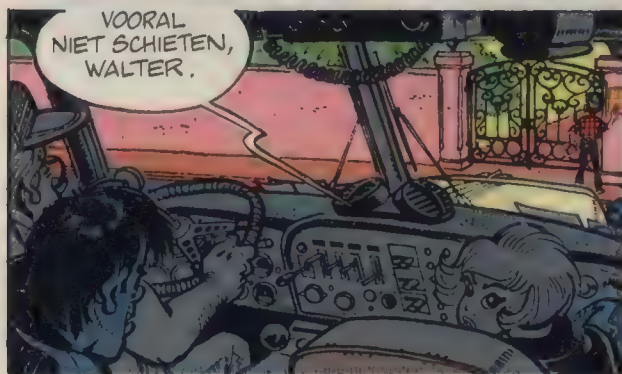
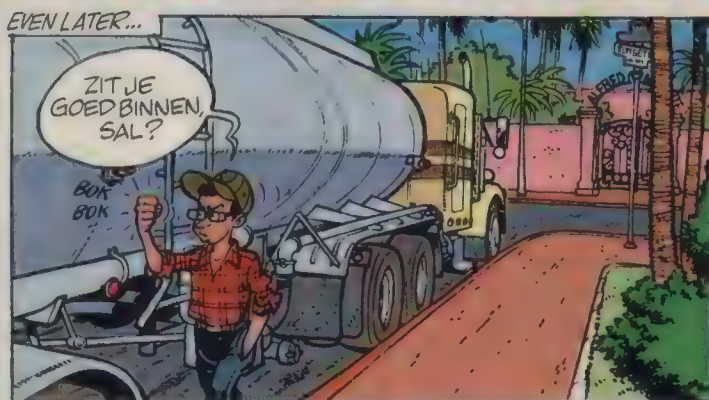
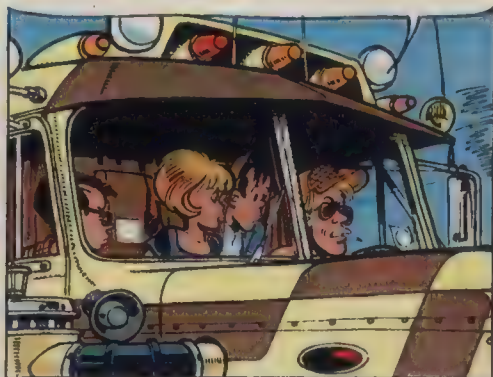
GEEN EENVOLDIG DING.

LEUK DAT JE ONS HELPT, JACK!
'T KAN ERG GEVAARLIJK ZIJN... EN 'T IS
NIET HELEMAAL NETJES.

WAT ZE MET JULLIE VRIEND, PROFESSOR
WARRING HEBBEN GEDAAN IS OOK NIET
NETJES. DIT LATEN WE NIET ZO, DAT
BELOOF IK JE.

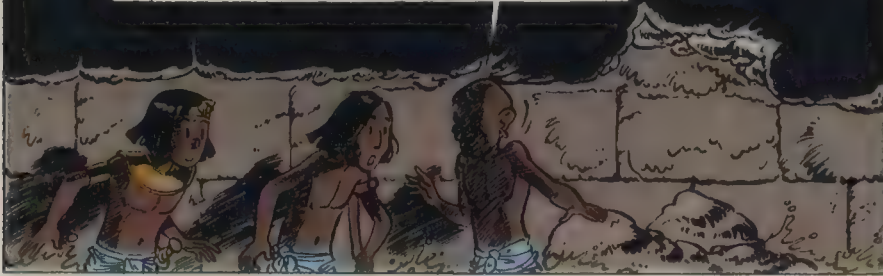
wordt vervolgd

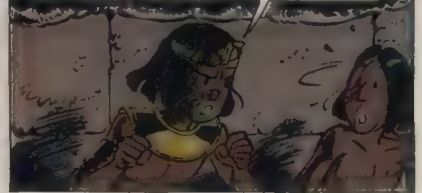

Blijf hier tot vannacht! Ik kom jullie langs de rivier opzoeken zodat jullie zonder moeilijkheden uit Thebe kunnen wegkomen. Ik doe het nodige!

NEE! Het volk wordt geplunderd door huurlingen. De koningin en Lief-er-Thee zitten in het paleis opgesloten! Het paleis is veranderd in een kazerne... er gebeuren eigenaardige dingen in Thebe. Ik verlaat de stad niet!

Ik moet absoluut deze nacht terug naar het paleis om er met de prinses te praten! Jullie moeten me daarbij helpen!

WAT?

Bij alle goden! Papyrus! Dat is waanzin!

Gewoon belachelijk ja! Ik doe niet mee! Ik heb geen zin om me te laten vermoorden. Ik ben een dief... geen gek!

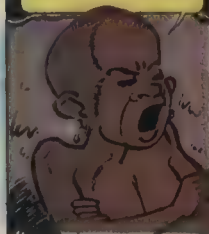

Toe nou, Pharo!...

Ik breng je buiten Thebe en verder niets!

NIETS!

En wanneer de nacht valt...

Ik had je gewaarschwd! Het stikt hier van de wachters! Het is gewoon onmogelijk in die vesting binnen te dringen!

We moeten een minder streng bewaakte plaats vinden!

Imhoetep! Waar ga je heen? Ze zullen je zien!?

Ook al knetter!

Wie let er nu op een hinkpoot? Wacht op mij!

Even later...

Hierlangs! Achteraan is een muur met maar één wachter!

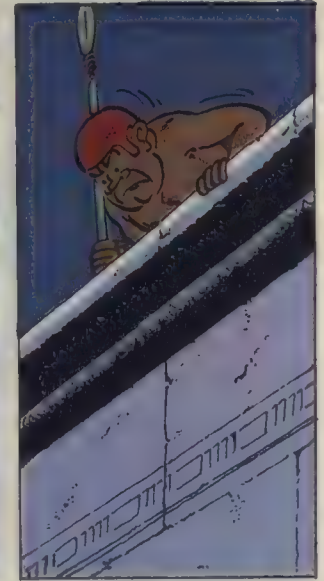
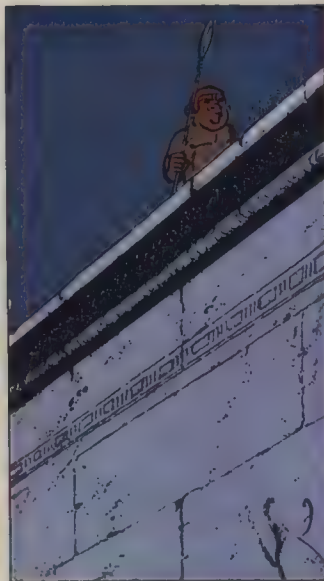
Hier is
het!

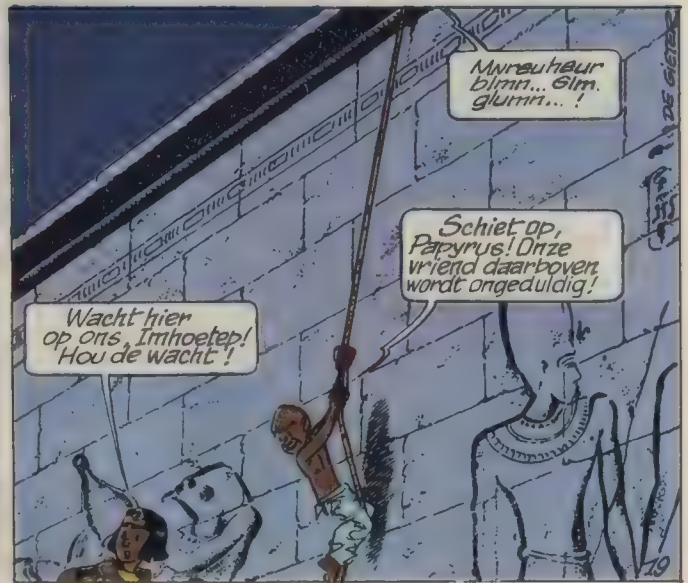
Bij alle goden! Die
muur is veel te vlak
om naar boven te
klimmen!

Maar overal
anders staan
wachters!

Dacht je heus dat
het niet kon? Hehe!
Wacht maar af!

GLLMN..
MRHEU..
GLBLL..

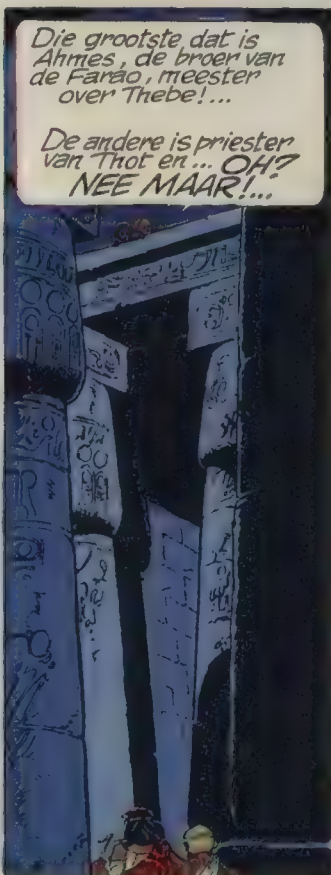
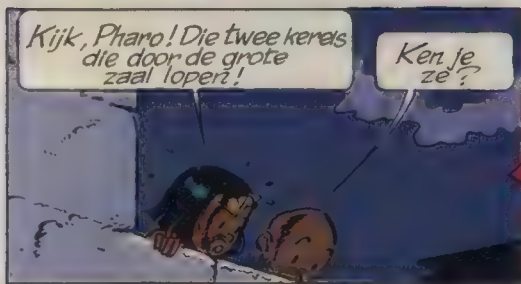
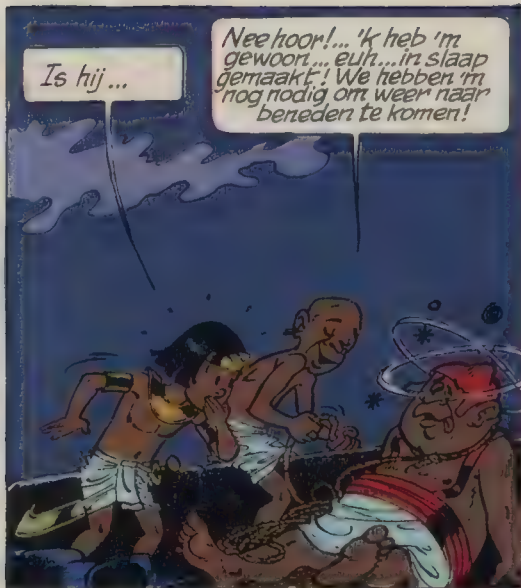

Mrsautheur
blim... blim
glum...!

Schiet op,
Papyrus! Onze
vriend daarboven
wordt ongeduldig!

Wacht hier
op ons, Imhoetep!
Hou de wacht!

wordt vervolgd

VOOR JE NAAR ENGELAND VAART OP 'N LUCHTBED...

... sla je toch het best eerst even je atlas open. Het Kanaal is redelijk breed, bovendien is de stroming er verraderlijk en doet de getijdewerking z'n uiterste best om je van de kust weg te houden... van elke kust, zodat je plotseling merkt dat je niet meer naar je vertrekpunt kan.

Meestal weet de plaatselijke strandwacht je wel uit die penibele situatie te redden en pikken ze met hun motorbootje de zoveelste onvoorzichtige badgast gewoon van z'n luchtbed. In uiterste noodsituaties moet echter een beroep gedaan worden op de "engelbewaarders van de zee", de gevleugelde reddingsdiensten die langs de hele Europese kust met hun vliegtuigen en helikopters reeds menige drenkeling van een gewisse dood redden.

DE WESTLAND SEAKING MK 48

AFMETINGEN (met draaiende rotoren): lengte: 22,1 m; breedte: 18 m; hoogte: 5,1 m.

MOTOREN: twee Rolls Royce Gnome H 1400-1 turbinemotoren van 1.630 pk.

MAXIMUM GEWICHT BIJ HET OPSTIJGEN: 9.545 kg.

MAXIMUM SNELHEID: 226 km/u.; KRUISSNELHEID: 208 km/u.

ACTIERADIUS (voor opsporing en redding): 570 km met 5 bemanningsleden en 18 personen die elk binnen twee minuten aan boord gebracht kunnen worden en reservebrandstof.

KAPACITEIT REDDINGSKRAAN: 272 kg (75 m kabel).

De onderzijde heeft de vorm van een schip zodat indien nodig op zee geland kan worden.

De ervaring leerde dat badgasten tegen zichzelf beveiligd moeten worden. Bijna elk land heeft dan ook een prima georganiseerde reddingsdienst. Nederland vertrouwde deze opdracht toe aan de Koninklijke Marine. Op de marinevlieghaven Valkenburg staat 24 uur per etmaal een Lockheed Orion vliegtuig en zijn bemanning startklaar om bij een noodoproep dadelijk het luchtruim te kiezen. Bovendien beschikt de marine nog over Lynx-helikopters die De Kooi bij Den Helder als thuisbasis hebben.

Voor België bevindt de belangrijkste reddingsdienst zich op de Luchtmachtbasis van Koksijde, netjes verschoolen in de brede duingordel van de Westhoek. Deze eenheid vliegt met de befaamde SeaKing (Zeekoning) helikopter.

Het redden van mensenlevens is te belangrijk om belemmerd te worden door landsgrenzen. Daarom opereren de reddingsdiensten van de verschillende landen zo nodig binnen elkaars territoriale wateren. Nederland bijvoorbeeld doet regelmatig een beroep op de SeaKings van Koksijde bij rampen in het zuiden van dat land.

De reporters van Robbedoes waren onlangs te gast op de luchtmachtbasis Koksijde. Zij vlogen mee met een SeaKing waarvan de bemanning oefende in het opvissen van drenkelingen. Ze speelden zelf even voor drenkeling, en het mag gezegd... de kerels van B-Koks kennen hun werk!

Het verhaal dat volgt is verzonnen, maar berust toch

op echt gebeurde feiten... lees het even, en dank daarna nog even terug aan deze goede raad: ga alleen in het water daar waar het toegelaten is en waar er strandreddingsdiensten zijn. 'n Luchtbed of 'n rubberbootje is leuk speelgoed, maar blijf onder de kust. Het water is sneller dieper dan je wel zou vermoeden!

« In z'n bunker luistert de verantwoordelijke reddingsofficier naar de signalen die uit de vele zenders voor hem opklinken. Z'n vingers spelen met het kenteken van zijn smaldeel, het 40ste van de Belgische Luchtmacht. In koper en email staat daarop een hulpeloze hand afgebeeld die de vingers strekt naar de reddingbrengende helikopter. Daaronder prijkt de kenspreuk van het squadron: "aude audenda", of in behoorlijk Nederlands "Wagen wat gewaagd moet worden"... Zoals een paar weken geleden...

» Op 40 km ten noordoosten van Oostende, in de Nederlandse territoriale wateren dus, was een kustvaarder in moeilijkheden geraakt. Het schip maakte zo zwaar slagzij,

dat de bemanning moest overstappen op een rubber-vlot. Daar werden ze de speelbal van de golven, wat niet zo verwonderlijk was bij een windkracht van 8 Beaufort. Vechtend tegen de natuurelementen wist de bemanning van de SeaKing al snel de onfortuinlijke vissers op te sporen. Een half uurtje nadat de helikopter was opgestegen, kon de dokter hun aan boord al de eerste geneeskundige hulp verlenen...

» Vandaag is het gelukkig rustiger weer... en er is nog niets ernstigs gemeld "Snel om'n Robbedoes uitlezen" zegt de officier in zichzelf. Maar zover komt het niet. Plotse-ling een oproep van het Loodswezen van Oostende. Nog voor hij alle gegevens kent, drukt de reddings-officier al op de bel. Vijf vlijmscherpe stoten scheuren de betrekkelijke rust op de basis aan flarden. Vijf stoten, daarmee weet iedereen voldoende: een noodsituatie op zee!

» De bemanning van de helikopter rent naar de kleedkamers om er de noodzakelijke vaterdichte kledij onder hun- liegveralls aan te trekken. Daarna gaat het op 'n drafje naar het toestel, dat al met wijd opgevouwven rotor klaar staat voor het vertrek.

» De SeaKing bemanning bestaat uit de piloot, bijge- staan door een co-piloot. De navigator loodst met behulp van zijn radar de helikopter recht naar z'n doel. Zonder navigator boven zee vliegen betekent zelfmoord... Dicht bij de grote schuifdeur aan de voorkant zit de boordwerktuig- kundige veilig vastgeankerd. Op de zitjes achteraan nemen de duiker en de dokter plaats.

» Terwijl de piloot de moto- ren laat brullen en de wielen losmaken van de start- strip, geeft de reddings- officier de nodige inlichtin- gen: hoeveel drenkelingen er zijn, of ze al dan niet gewond zijn en waar ze zich precies

bevinden. Ditmaal zijn het twee jonge kerels die zich met hun luchtbed te ver in zee waagden. Toen de zee afnam was het onmogelijk om de kust nog te bereiken. Toen de in paniek geraakte ouders de strandreddingsdiensten waar- schuwden stonden deze machteloos... ze waren al te ver in zee gedreven. Dan maar als de bliksem het loodswezen van Oostende opgebeld, die zonder aarzelen de noodop- roep doorzond naar het 40ste smaldeel. Met een snelheid van 90 knopen per uur en op 200 voet hoogte, snelt de SeaKing in de aangeduide richting, lichtjes zigzaggend om een breder kijkveld te hebben. De hele bemanning tuurt naar de grijs golvende zee. De duiker en de dokter zitten aan bolle raampjes die als grote visogen uit de romp steken. De werktuigkundige heeft alvast de grote deur opengeschoven om beter te kunnen zien. Ineens klinkt de stem van de co-piloot in de helmen van de hele bema- ning: "Links! Daar zijn ze!"

» Met vaste hand stuurt de piloot de helikopter met de oranje neus recht op het luchtbed af. Dan wordt de automatische piloot ingescha- keld. De SeaKing daalt auto- matisch tot 40 voet (13 meter) boven het wateroppervlak en gaat dan boven het luchtbed stil hangen. Met rustige zelf- verzekerdheid heeft de duiker

ondertussen z'n grote zwem- vliezen aangegeapt en z'n duikbril opgezet. Ook het zware duikersmes wordt niet vergeten. Vaak zitten drenke- lingen immers verward in tou- wen waaruit ze moeten wor- den losgesneden. De boord- werktuigkundige haakt de duiker vast aan de elektrische lier die buiten aan de romp vastgeklonken is. Een drenke- lingenboei wordt aan dezelfde haak vastgemaakt. De duiker duwt zichzelf naar buiten en hangt even in de ijle lucht vóór de afdaling begint.

» De werktuigkundige be- dient de lier en mikt de duiker net boven de verbaasde hoof- den van de twee knapen. Blij en bang tegelijk zien ze de zwarte gedaante naar hen toe zakken. Enkele sussende woorden en de eerste wordt in de boei vastgemaakt. Een teken naar de boordwerktuig- kundige en de kabel spant zich

weer strak om de duiker en de drenkeling heen om hen naar boven te trekken. De dokter helpt een handje om de jongen binnen te halen. Dadelijk laat de duiker zich weer zakken om ook de tweede knaap uit z'n benarde positie te bevrij- den.

» De helikopter maakt een scherpe draai en vliegt weer in de richting van het binnen- land. Via de radio wordt ge- meld dat de opdracht uit- gevoerd is... Een half uurtje na de eerste oproep worden de kinderen aan hun ouders afge- leverd... »

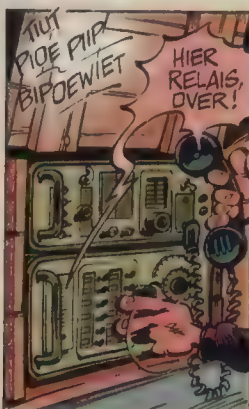
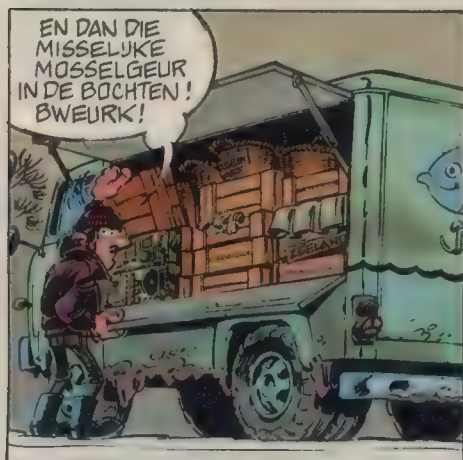
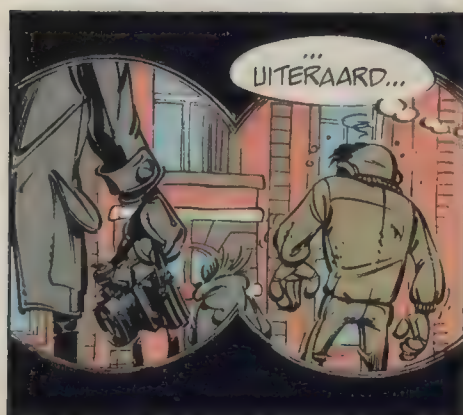
Wil je de SeaKing en tal van andere militaire toestellen van dichtbij zien? Dat kan! Op 8, 9 en 10 juli in iedereen welkom op de Open Deur dagen van de Luchtmacht- basis in Koksijde II

En Robbedoes doet er nog een schepje bovenop: Win een luchtdoop of een dag op een marinebasis: kijk snel op bladzijde 30.

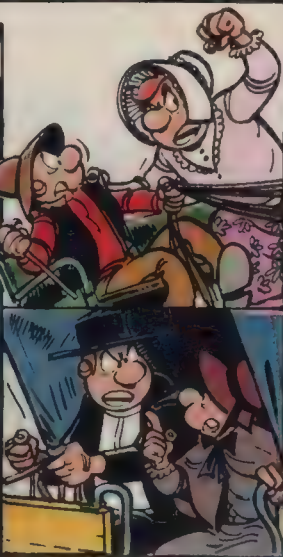
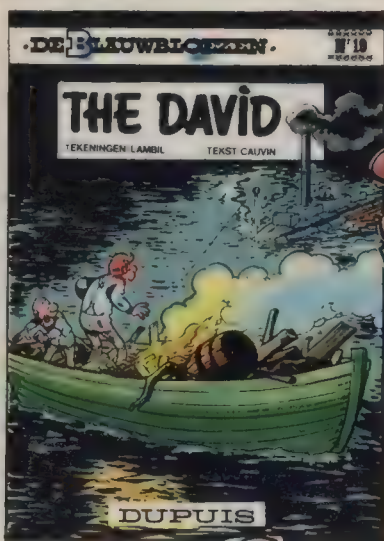

DE BLAUW- BLOEZEN

Cavaleristen aan
boord van een
duikboot. Te gek!
Ingenaaid album nr.19

Robbedoes is een weekblad van de Uitgeverij Jean Dupuis, N.V., en wordt gedrukt in België.

Redactie en administratie :

Voor België : Livornostraat 97, 1050 Brussel.

Voor Nederland : Industriestraat 13, 6135 KE Sittard.

ABONNEMENTEN OP ROBBEDOES

België : 1 jaar : 1.300 F ; 6 maanden : 650 F ; 3 maanden : 325 F - P.R. nummer 000-0362159-58 van de Uitgeverij Jean Dupuis, N.V., Livornostraat 97, 1050 Brussel.

Groot-Hertogdom Luxemburg : 1 jaar : 1.340 F ; 6 maanden : 670 F ; 3 maanden : 335 F.

Nederland : 1 jaar : fl. 69,20 ; 6 maanden : fl. 34,60 ; 3 maanden : fl. 17,30 - Gironummer 211714 van de Uitgeverij Dupuis, N.V., Industriestraat 13, 6135 KE Sittard.

Overige landen : 1 jaar : 1.965 F ; 6 maanden : 984 F ; 3 maanden : 492 F - P.R. 000-0362159-58 van de Uitgeverij Jean Dupuis, N.V., Livornostraat 97, 1050 Brussel.

Een abonnement begint te lopen met het eerste nummer van de maand die volgt op de betaling, tenzij de abonnee dit uitdrukkelijk anders wenst.

Dit exemplaar mag niet zonder toelating van de uitgever in huur gegeven of in een leesportefeuille opgenomen worden.

wie niet vliegen mag...

Jawel ! Dit is weer één van die fantastische Robbedoes-wedstrijden !! Wie de onderstaande (spot)gemakkelijke vraagjes kan oplossen, maakt kans een luchtdoop te winnen, of om mee te varen met de Marine ! Doen !

Vraag 1 : Met welk type helikopter verzekert de Belgische Luchtmacht de reddingsoperaties op zee ?

Vraag 2 : De collega's van de Nederlandse Marine gebruiken een ander type helikopter. Ook hier weer graag de naam van het toestel.

Vraag 3 : Hoe oud ben je ?

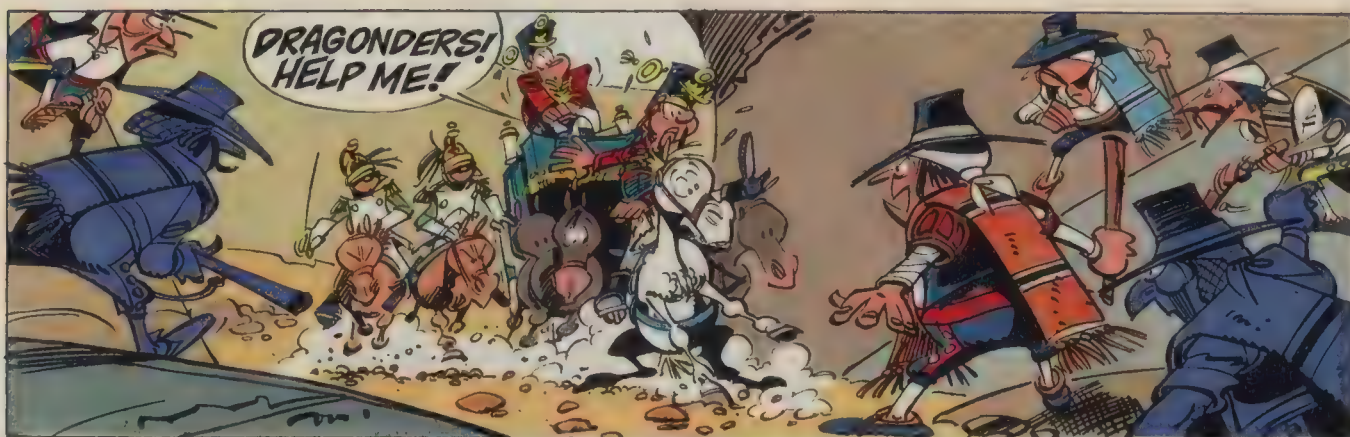
DE PRIJZEN

De onschuldige hand van Robbedoes trekt uit de juiste Belgische inzendingen 10 namen die op 27 augustus met een SIAI-MARCHETTI lesvliegtuig van de Belgische Luchtmacht (zie foto) een onvergetelijke luchtdoop krijgen. Meneer de generaal wil echter niet dat er Nederlandse jongeren in zijn mooie vliegtuigen komen. Maar daarom niet getreurd ! 15 Nederlandse jongens en meisjes mogen in de loop van de maand augustus op een heus schip van de marine een rondvaart door de haven van Den Helder maken. Daarna brengen zij nog een bezoek aan het marinemuseum ! Als troostprijzen liggen hier nog een massa groot-formaat posters van militaire vliegtuigen te wachten !

De antwoorden op de vragen moeten ons ten laatste bereiken op 15 juli ek., Voor België : Robbedoes-Redders, Livornostraat 97, 1050 Brussel ; voor Nederland : Robbedoes-Redders, Industriestraat 13, 6135 KE Sittard.

...mag varen !

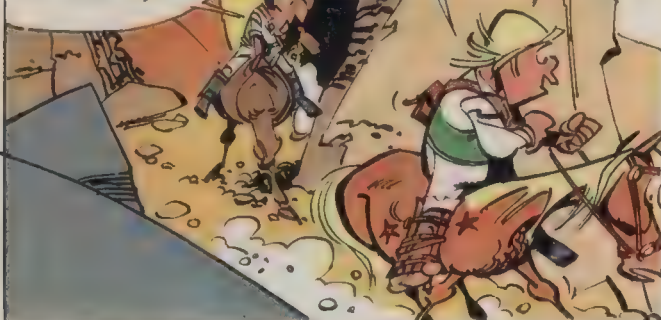

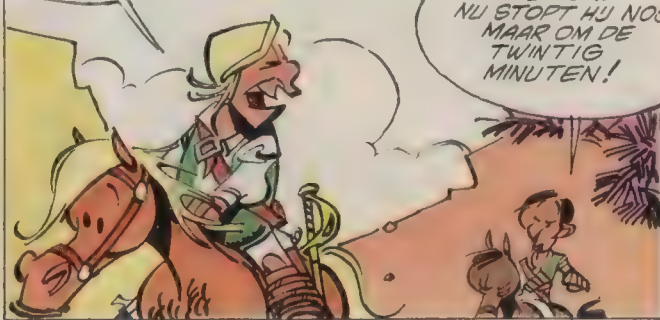
HET IS STOM OM
DOOR TE GAAN!
MET JOUW GEBRO-
KEN BEEN LUKT
HET NOOIT!

...ER MEE OPHOUDEN ZOU OOK TE
STOM ZIJN!... DAT ZOU DE KEIZER
ONS NOOIT
VERGEVEN!

TUSSEN HAAKJES,
HOE GAAT HET
MET JE
PAARD?

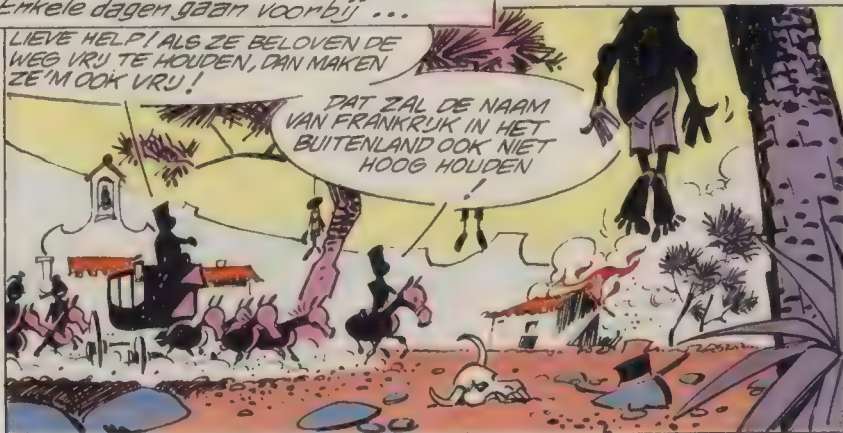
BETER!
NU STOPT HIJ NOS
MAAR OM DE
TWINTIG
MINUTEN!

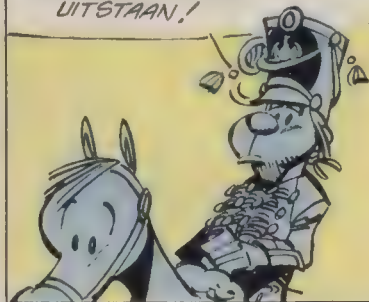
Enkele dagen gaan voorbij ...

LIEVE HELP! ALS ZE BELOVEN DE
WEG VRU TE HOUDEN, DAN MAKEN
ZE 'M OOK VRU!

DAT ZAL DE NAAM
VAN FRANKRIJK IN HET
BUITENLAND OOK NIET
HOOG HOUDEN

KUK, SLEMPER. HET IS ALTJD
HET ZELFDE LIEDJE: WE VEROVEREN
STOMWEG EEN LAND EN VERDRAGEN
NIET DAT DE INWONERS
ONS NIET KUNNEN
UITSTAAN!

HEE, SLEMPER!
HOE DICHTER WE BIJ
MADRID KOMEN, HOE
ZENUWCHTIGER ONZE
DRAGONDERS WORDEN!
VIND JE DAT NIET
EIGENAARDIG?

DAT VIEL ME
OOK AL OP!

ZE KUKEN STEEDS MAAR
OM. ZE ZIJN BANG DAT
IEMAND ONS
VOLGT!

'N VERZETSSTRJDER
MISSCHIEN?

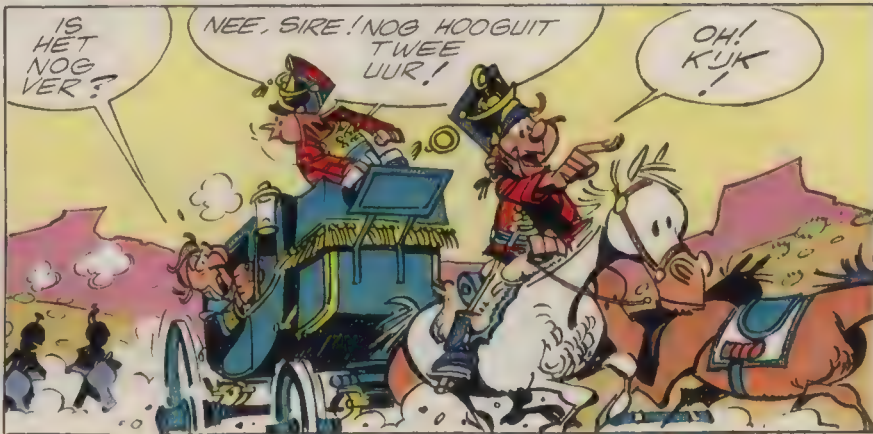
DOE NIET ZO STOM! DE VERZETS-
STRJDE ZITTEN OVERAL OM ONS
HEEN! VOOR, ACHTER, BOVEN EN
ONDER ONS EN
DUS NIET ALLEEN
ACHTER ONS. EN
DAT WETEN ZIJ
DAAR OOK!

IS
HET
NOG
VER?

NEE, SIRE! NOG HOOGUIT
TWE
UUR!

OH!
KUK
!

RUITERS! VAST
EN ZEKER HET ONTVANGST-
COMITE DAT LEFEBVRE EN
MURAT ONS STUREN!

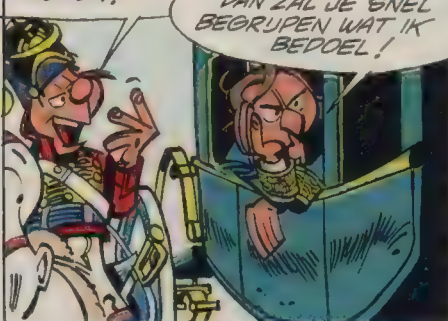
STRAKS ZIT U VEILIG IN UW
PALEIS,
MAJESTEIT!

OH? DACHT JE? JE
HOORT WEL DAT JE
NIET MOET
BLIVEN!

WELWAAR, SIRE!
DE KEIZER HEEFT ME
BEVOLEN NIET VAN UW
ZUDE TE
WIJKEN!

DAN ZAL JE SNEL
BEGRIJPEN WAT IK
BEDOEL!

WE HEBBEN BEVEL GEKREGEN
U NAAR HET PALEIS TE
BEGELEIDEN! 'N GOEIE REIS
GEHAD?

WACHT MAAR TOT
JE IN DE STAD KOMT!
DAN ZAL JE DAT RIJDJE
AL SNEL VERGETEN
ZIJN...

'T GAAT WEL! HET HAD
ERGER
KUNNEN
ZIJN!

75A

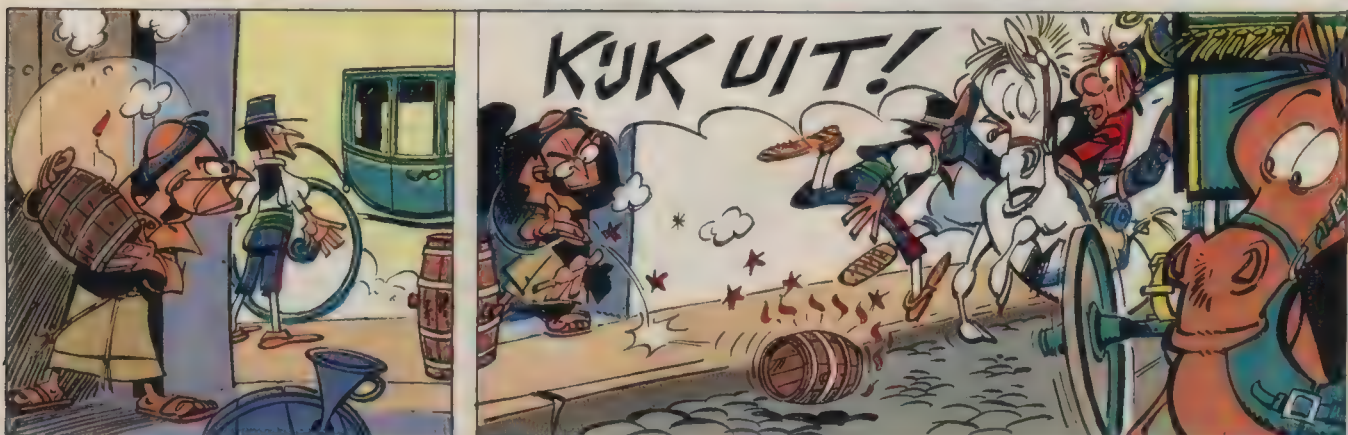
AL SNEL...

LIEVE HEDEL! HEB JE
DIE BLIKKEN
GEZIEN? 'K WORD ER
KOUDE VAN!

NEE, ERG VROLUK
KUKKEN ZE
NIET!

KUK UIT!

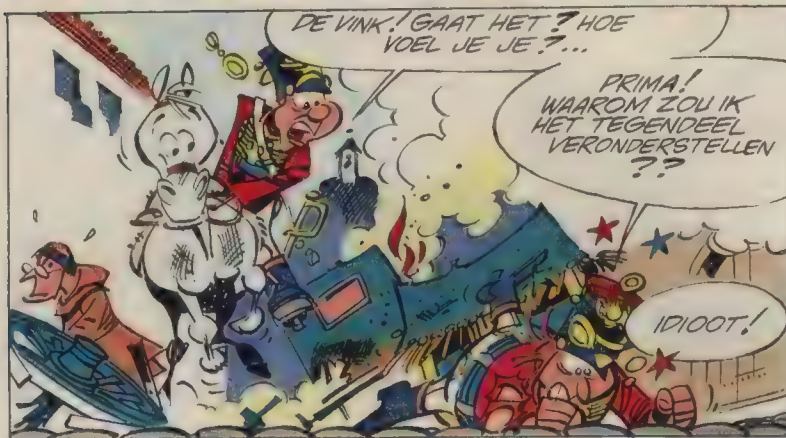

75B

SOLDATEN! MAAK ALLES VRIJ!
SLA OP DAT SCHOREN LOG!

DE KONING HEEFT ER PRIMA AAN GEDAAN
OM LANGS 'N OMWEG TE VOET NAAR
Z'N PALEIS TE GAAN. VIND JE
OOK NIET?

wordt vervolgd

JARRY

'N TEKENAAR ZONDER GRENZEN

Wat is me dat?... Drie kinderen van om en nabij de twaalf jaar liggen in elkaar verstrengeld op het tapijt van de werkkamer. Het lijkt wel of ze slapen.

'n Kerel bekijkt ze nauwlettend. Hij laat z'n potlood over het papier dansen, gomt, slijpt z'n potlood, staat op en verlegt een arm van één van de kinderen. Meteen belooft hij zijn modellen dat het nog maar enkele minuutjes zal duren!

Op 'n hoek op de tekenafel staat een metalen staander met een baxter. Op het kastje in de hoek liggen enkele zakken bestemd voor bloedinzameling.

Plunderde Jarry voor z'n documentatie echt 'n heel ziekenhuis. Het lijkt er wel op! Ik durf de deur van de kamer ernaast niet open te trekken... wie weet rijdt er dan wel 'n ziekenwagen uit...

« Nee, dit materiaal heb ik van het Luikse Bloedtransfusiecentrum gekregen. Ik had het absoluut nodig. Dergelijke zakjes komen vaak voor in m'n nieuwe reeks over de bloedhandel! »

Binnen handbereik liggen foto's van medische gebouwen van allerlei voorwerpen, van personen, van de tekenaar zelf rechtop, zittend, met de armen open, met opgerolde mouwen en... ah! Eindelijk! Foto's van 'n prachtige Duitse Herder!

« Boy? »

« Nee, "Jo". Maar in m'n verhalen heet hij inderdaad Boy. Le op! Daar komt hij! Jo! Kalm wat! »

Jo likt m'n neus, m'n oren, m'n wangen en poseert maar wel graag zodat ik kan zien hoe groot, mooi en krachtig hij wel is. « Net z'n baasje! » roept Jarry uit, terwijl hij z'n immens borstkas nog wat meer uitzet. Inderdaad, maar wat wil je ook van iemand die niet enkel atletisch gebouwd is, maar daarenboven iedere dag z'n hond op 'n drafje uitlaat?

Struis maar teder... Jarry kan onmogelijk verbergen dat hij begaan is met de grote problemen van onze tijden. Met een onstuitbare woordenvloed verdedigt hij de rechten van de Derde Wereld, van het kind, van diegenen die niet kunnen delen in onze welvaartstaat; strijdt hij voor de bescherming van het leefmilieu...

Jarry gebruikt zijn groot verstand niet enkel om z'n bezoeker met de gekste woordspelingen dol te praten, maar ook om zijn helden Ian, Joao en Boy de meest onverwachte avonturen laten beleven.

"DE ONTMOETING" verhaalt (hoe kan het ook anders) over een ontmoeting tussen Ian en Joao. Dit verhaal verscheen zopas in de tweede Robbedoes Album +!

In "TEN WESTEN VAN DE LAGUNES" (R. 2167-2184) behandelt Jarry het probleem van de ontbossing in Ivoorkust.

"HARAMBEE" (R. 2235-2254) verhaalt dan weer de nefasige gevolgen van de grootscheepse publiciteitskampanjes die in de landen van de Derde Wereld (hier: Kenya) gemaakt worden om

(4) PORTUGEES VOOR "JA".

de moeders aan te zetten melkpoeder te gebruiken i.p.v. moedermelk.

Het verhaal dat vandaag begint : "SCHARLAKEN GIF" klaagt de illegale handel in menselijk bloed aan en speelt zich af in Brazilië.

« Wanneer je naar die landen trekt om je te documenteren, vertel je dan steeds aan de mensen waarmee je ginder spreekt waarover het verhaal ECHT gaat ? »

J. : « Ja, in de mate van het mogelijke, bedoel ik, maar soms moet ik alles wel een beetje "inkleden". »

« Kan je steeds op de steun van UNICEF rekenen ? »

J. : « Momenteel houd ik contact met die organisatie voor één van m'n volgende projecten, nl. over het lot van de kinderen in Bogota (Nee maar, die kerel barst gewoon van de projecten.) en ik hoop ook in de toekomst nog zo dikwijls mogelijk met hen te kunnen samenwerken. We worden beiden beter van deze samenwerking. »

« Waarom heb je "BOY" gekozen als titel van al je verhalen ? Vind je Ian en Joao dan niet goed klinken ? Zij spelen toch de hoofdrol ?! »

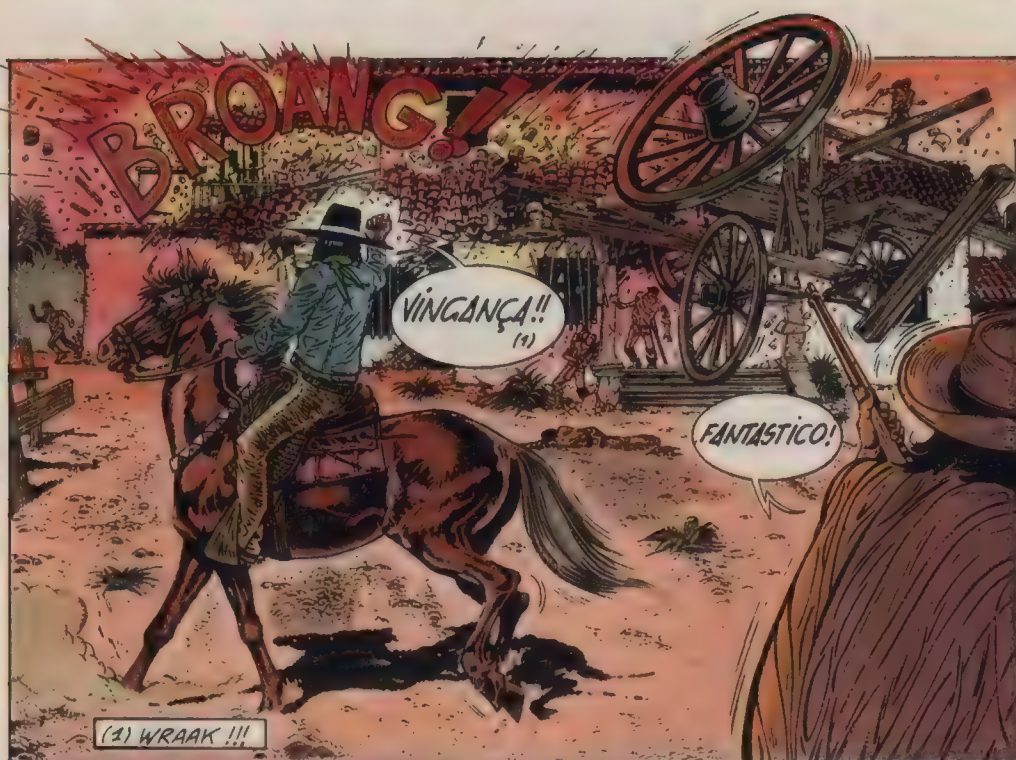
J. : « Inderdaad ! De jongste tijd heb ik daar veel over nagedacht en ik heb besloten mijn reeks voortaan "Knokkers zonder Grenzen" te noemen. Maar Boy blijft wel meespelen, natuurlijk ! »

Ondertussen zijn de kinderen opgestaan. Frederic, de oudste zoon van Jarry, vraagt welke pose hij nu moet aannemen. Numa, de benjamin, roept uit dat het voor vandaag wel kan volstaan ! Hij heeft nog wel wat anders te doen ! De buurjongen moet ook naar huis toe, maar zegt nog snel dat hij steeds klaar staat om z'n vriend de kunstenaar een handje toe te steken...

Tekst en foto : GHISLAINE. ■

NEE, JORGE CALDAS
ZOU NOOIT MEER
TERUGKEREN NAAR
DE MATO GROSSO.
DE TERREIROS (1) VAN
OSWALDO CAMPOS
KONDEN ZO 'N DEEL
VAN HUN GRONDEN
TERUGNEMEN OM
DAAR ZO GOEDEN ZO
KWAAD ALS 'T GING
TE LEVEN... TOT 'N
ANDERE FAZENDEIRO (2)
ROET IN 'T ETEN ZOU
KOMEN GOOIEN...

ASESINO!
BANDIDO!

MALDITO!

(1) TERREIROS: LANDARBEIDERS DIE ZICH VERZETTEN
TEGEN DE MONOPOLIES.
(2) FAZENDEIRO: ONDERNEMER OP IMMENSE HOEVEN (FAZENDAS)

DENK
JE DAT HUI
HIER ALLES ZOMAAR
ZAL ACHTERLATEN
?

HU ZAL WEL IETS
GEREGELD? HEBBEN MET
DE ANDERE FAZENDEIROS.
JE KAN ER PONDER OP
ZEGGEN DAT HUI NAAR
RIO GEVLUCHT IS...
DE VLEESMARKT INTERES-
SEERT CALDAS NIET MEER!

...IK VRAAG ME AF
WAAR HUI Z'N DIKKE
VINGERTJES NU WEER
IN ZAL STOPPEN...

HET ANTWOORD STAAT
MISSCHIEF IN DE GEHEIME
AGENDA VAN DE SENHOR!

GENIAAL,
ADOLFO! DIE MOET
IK HEBBEN!

...IN DE HOOP DAT
Z'N BUREAU NIET IN
DE FIK GEVLUGEN
IS!

...O.K.! HET BUREAU
STAAT ER NOG!

IN HET BUREAU ONTMOET CAMPOS
DE LAATSTE "VEROVERING" VAN
JORGE CALDAS...

BOM DIA, MENINA!...
'T IS VOOR JOU OOK GEEN
PRETJE WAT HIER GEBEURT
EN BOVENDIEN LAAT
CALDAS JE HIER MOOI
ZITTEN!...

GEEN PROBLEEM!...
ER ZIJN GENOEG RIJKE
FAZENDEIROS
IN BRAZILIË!
...

AAAH!
AH! AH!... NIET
MIS, DAT
GRIETJE!

MAAR AL SNEL VERLIEST
OSWALDO CAMPOS Z'N GOEDE
HUMEUR...

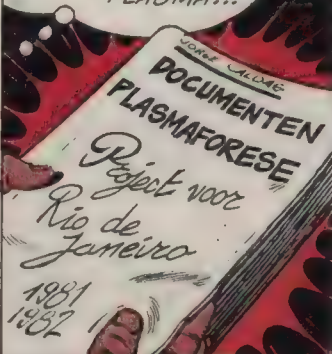
PUXA! NIETS
TE VINDEN
IN DIE
ROMMEL!...
GEEN ENKEL
CALDAS-DOSSIER
OVER RIO DE
JANEIRO!

OF
MISSCHIEF...

...MAAR... WAT IS DAT
HIER? DOSSIER
PLAS...
PLASMA...

PLASMAFORESE...
O QUE
SIGNIFICA?...

GESCHIEDENIS VAN DE RADIO

hoofdstuk 3 : "hallo !... hoor je mij ?"

We zijn er bijna ! De radio komt zijn plaats opeisen. En dan mag het allemaal wel z'n tijd geduurd hebben (zie de twee vorige nummers van Robbe-does), bij het begin van deze eeuw staat er geen rem meer op de vooruitgang van dit medium. Om de snelle opgang te illustreren, volstaat het om even een blik te werpen op de enorme "kasten" van vroeger, en de gracieuse design modellen van vandaag de dag. Tussen die twee liggen amper 50 jaren. Het in gebruik nemen van lampen in de radio, de eerste gecommercialiseerde ontvangsttoestellen en een reeks geniale wetenschapsmensen die het nog maar eens mogelijk maakten, over dat alles vertel ik jullie deze week.

Eindelijk ! De radio kan spreken ! Gedaan met Morse. Gedaan met het aandachtig luisteren naar de tu-tu-tuut signalen ! De eerste proefnemingen om een stem over te brengen dateren van 1907. Eerst in Amerika, daarna in Europa. Afstand 460 km, tussen Berlijn en Kopenhagen. Drie jaar later laat de beroemde zanger Caruso zijn stem bewonderen via de elektromagnetische golven. De radio praat niet alleen, hij kan ook zingen !

Al is er reeds heel wat vooruitgang geboekt wat de ontvangsttoestellen betreft, dan moet er nog heel wat gewerkt worden aan het zendmateriaal. Radio is in de beginperiode een nogal grillige bedoening. Met goede wil alleen kwam men niet ver. Men kon uitzenden of men kon het niet. Deze wisselvallige situatie maakt het overbrengen van de tonen zeker niet gemakkelijker. De Engelsman John A. Fleming zal hierin verandering brengen. Hij inspireert zich op het werk van Edison (die de elektrische gloeilamp had uitgevonden en zodoende het principe van de elektronische uitstraling aantoonde) en maakt de diode of de eerste radiolamp. Het is een

elektronenbuis of halfgeleider met twee elektroden. De Amerikaanse natuurkundige Lee Deforest vraagt in 1907 een brevet aan voor een buis met drie elektroden. In dit artikel zullen we het dan ook verder hebben over een "triode". Het vermogen om het geluid te versterken was bij die eerste lampen niet voldoende. Als bijkomend nadeel was er het feit dat ze groot waren en veel plaats innamen, zodat ze echt hinderlijk waren. Maar ze worden vrij vlug geperfectioneerd en hun afmetingen worden steeds kleiner.

De eerste proeven met geluidsoverdracht werden zonder lampen gerealiseerd. Maar vanaf 1913 werkt men met lampen, wat een hele verbetering is van de betrouwbaarheid van de uitzending en de helderheid van de ontvangst. Nu kan er niets meer de ontwikkeling van de radio in de weg staan. Zelfs de Eerste Wereldoorlog niet. Integendeel zelfs. In een gewapend conflict kan het leger juist de resultaten van het wetenschappelijk werk testen. En in Frankrijk zal onder impuls van generaal Ferrié gestart worden met de productie van radiolampen. Men maakt er

owat 1000 per dag. We zijn in 1919. Onder leiding van diezelfde generaal heeft de eerste radiouitzending plaats vanop de Eiffeltoren. Verder werkt hij en plan uit, om overal op Frans grondgebied radiozenders te plaatsen. Zo kan men de stem van Frankrijk overal horen. De militaire bijdrage tot de ontwikkeling en verspreiding van de radio mag niet onderschat worden.

Vanaf 1921 worden er in alle landen ter wereld radiozenders geplaatst. Meestal zijn ze in handen van privé-maatschappijen zoals RCA in de Verenigde Staten en MWIC in Engeland, waar Marconi bij betrokken is. Maar ook de regeringen zien vlug in dat de radio een uitgelezen middel is om propaganda te voeren. In Frankrijk is een gekende indruk beluisterde zender in die tijd radio "Radiola". Maar wie kan de nu min of meer regelmatige uitzendingen ontvangen? En met wat voor materiaal?

In 1924 is er dan het eerste Salon van de draadloze telegrafie, zeg maar, de voorloper van het radio-salon. Bij de deelnemers zijn alle pioniers aanwezig. Ancel, Ducretet, Lenouzy, Radio-Industrie, Radiola, Péricaud, Radio-LL, Vitus... Het overgrote deel van deze "huizen" zijn vandaag de dag verdwenen, of opgeno-

▼ Een PHILIPS ontvangstoestel met 4 lampen (1931).

men in grotere industriële groepen. Men sprak in die tijd steeds over "Huis Radiola", "Huis Radio-LL" en ga zo maar door. Gelijk met de produktie van radiotoestellen komt ook de doe-het-zelf markt z'n kop opsteken. Men kan zelf het nodige materiaal kopen om zelf z'n radio te bouwen. En ook gespecialiseerde tijdschriften komen op de markt. Voor relatief weinig geld kan men een bouwpakket kopen.

De tijd van het ijzervijsel en het koper om te kunnen ontvangen is nu definitief voorbij! De radio's met lampen verdreven het kristal voor een beter ontvangstprocédé: de straalontvangst. Dit hebben we te danken aan de Amerikaan Armstrong (Edwin Armstrong zou ook de uitvinder worden van de frequentiemodulatie). In 1924 tenslotte, startte Lucien Levy met het bouwen van radio's die uitgerust werden met een revolutionaire verbetering, waardoor nu nog slechts één knoop nodig was om van zender te veranderen, tegenover 3 of 4 daarvoor! Ook de gevoeligheid werd sterk verhoogd. De Amerikanen gebruikten de uitvinding van Levy, en vanaf 1925 kwamen ook over de grote plas dit soort toestellen op de markt. De "Radiola 8" van RCA was ginder de eerste in de rij. Tien jaar later was elk radio-ontvangsttoestel uitgerust met deze vernieuwingen.

Het uitzicht van de ontvangsttoestellen zou zeer snel evolueren. De voeding, die vroeger het grote probleem vormde, werd vereenvoudigd. Beeld je maar 'ns in dat de

▲ Naast elkaar de miniatuur kristalontvanger ROKA uit 1930 en een ontvangsttoestel met lampen RADIOLA (1942).

eerste toestellen werkten op batterijen die maar voor tien uur stroom gaven! Wie dus niet de nodige voorzorgen nam, kon wel 'ns midden in een uitzending zonder klank vallen. Vanaf 1927 werd de "Radiola 17" geleverd die als voeding rechtstreeks op het net werd aangesloten.

Ook de koptelefoon werd afgeschaft. Geef toe dat dit niet bevorderlijk was voor de huiselijke vrede! De luidspreker deed z'n intrede! De mooie hoornvormige luidsprekers of de modellen met papier-membranen lieten veel te wensen over wat de kwaliteit van de muziek betreft. Pas in 1934 deden de elektrodynamische luidsprekers hun intrede.

'n Goede ontvangst vereist een goede antenne. Marconi en Popov hadden dit al lang bewezen. Omdat een zo lang mogelijke draad noodzakelijk was, ging men die draad oprollen rond een kader. Dit is de reden waarom op tal van oude radio's zulke eigenaardige vreemde bouwsels stonden.

Niet iedereen was zo enthousiast over de radio van grootvader. Uiteraard waren

er de fanatici die al hun vrije uurtjes aan de luidspreker doorbrachten, maar bijna even talrijk waren zij die al dat moderne gedoe niet vertrouwden. In dit verband wordt nog een leuk verhaaltje verteld. De priester van 'n klein dorpje had zich 'n ontvangsttoestel aangeschaft dat al snel de trots van de ganse parochie werd. Op 'n mooie ochtend kreeg hij 'n afvaardiging uit het naburige dorp op bezoek. Zij beschuldigden de priester ervan dat hij de regen afleidde naar hun velden met zijn duivelse machine. Wie heeft z'n grootouders nooit horen zeggen dat "met al die golven in de lucht het weer helemaal in de war ligt"?

Noch de lasteraars, noch de zeurkousen kunnen de vooruitgang van de radio afremmen. Steeds verder dringt het toestel door in het leven van alledag. De zenders worden steeds krachtiger en het materiaal voor ontvangsttoestellen wordt nu op industriële basis gemaakt.

Voor de radio is dit het begin van een gouden tijdperk dat dertig jaar zou duren... tot de televisie op het toneel zal verschijnen...

**VOLGENDE WEEK :
ZIJNE MAJESTEIT
DE RADIO...**

Ik word gek...

Wie heb ik
overwonnen?
Ze zijn er alle-
maal: spoken
en herinneringen.
Ze geven
complimentjes en
maken verwijten...

WAT
ZEGT ZE?

ZE ZEGT DAT 'T
NACHT GEWORDEN
IS!...

'T IS AL LANG NACHT
GEWORDEN, EN DAT ZAL
ZO BLIJVEN!...

JA, MEISJE!
IK WEET DAT 'T
PUNLIJK IS...

KOM NOU!
WEES NIET
VERDRIETIG!

BEN JE BLIND?
WIJ ZIJN
ALLEMAAL
BLIND!

DA'S TOCH
GEEN DRAMA.
DE NACHT
IS MOOI!!

ALS JE NAAR DE HEMEL
ZOEKT, HOEF JE
NU NIET MEER TE ZOEKEN.
VANAVOND ZIE JE ALLE
STERREN!
KUIK MAAR 'NS HOE MOOI
ZE ZIJN EN HOE ZE
SCHITTEREN!!!

Waar wacht je o

Bij de ASLK moet je je niet ouder voordoen dan je bent om zelf je geldzaken te beheren. Weg dus met die "wimpers" en leve je 16 lenties!

Rep je naar het ASLK-agentschap in je buurt. En vraag er een gratis Kangoeroekaart, gekoppeld aan een zichtrekening en een spaarrekening. Een trio dat je toelaat zelfstandig je geld te beheren: je zet het opzij, je geeft het uit of je schrijft het over.

Met je ouders bepaal je vooraf hoeveel je maximaal elke week met je Kangoeroekaart van je zichtrekening mag afhalen. Tussen 1000 en 5000 F. En vanaf 18 jaar zelfs tot 10.000 F. Aan elk Bancontactloket of in elk ASLK-agentschap. Meer dan genoeg om bijvoorbeeld de nieuwste van The Police te kopen en je vriend met een bioskoopje te verrassen.

Maar ook de spaarrekening kan je goed van pas komen. Want als je klusjes opknapt, of als je gaat babysitten, loopt het verdiende bedrag snel op. En al die duiten brengen je een toffe intrest op als je ze op je ASLK-spaarrekening plaatst.

Zo kan je pa en ma bewijzen dat je op je zestiende al geëmancipeerd genoeg bent om zelf je geldzaken te beheren.

Waar wacht je op?

Ik word binnenkort 16 jaar / Ik ben 16 jaar.

Laat mij niet langer wachten. Stuur mij meteen alle documentatie over de Kangoeroekaart.

Naam: ..... Voornaam: .....

Adres: .....

Postnummer: ..... Woonplaats: .....

Opsturen naar: ASLK, Promotiedienst 189, Wolvengracht 48, 1000 Brussel.

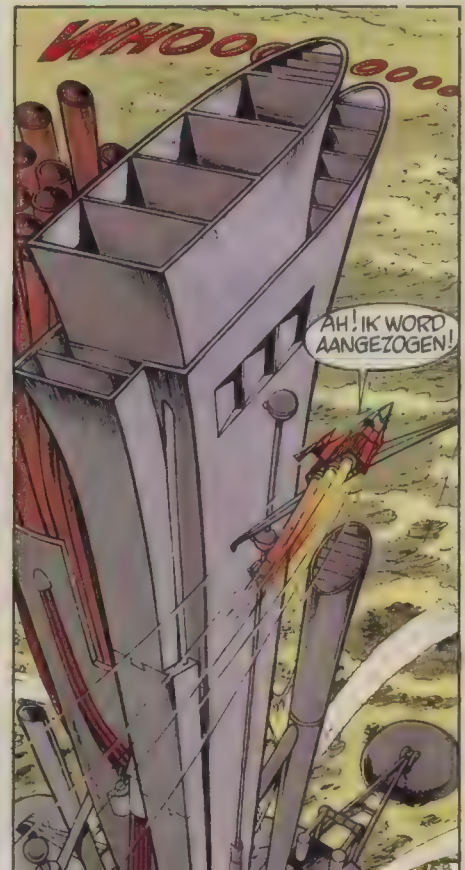
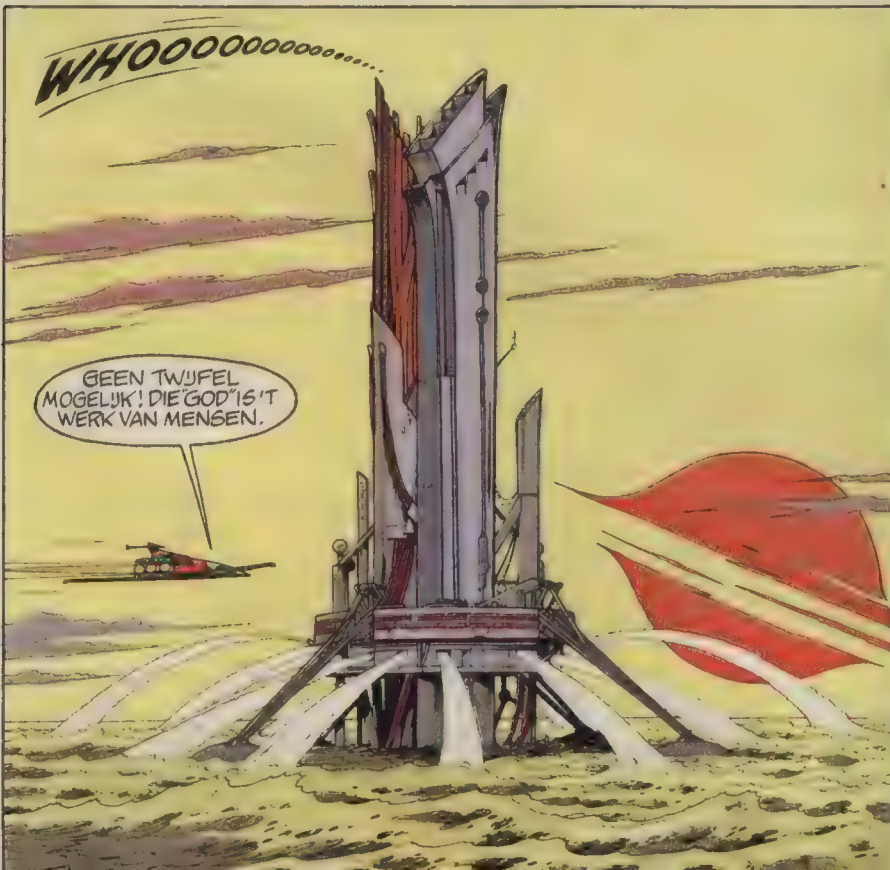
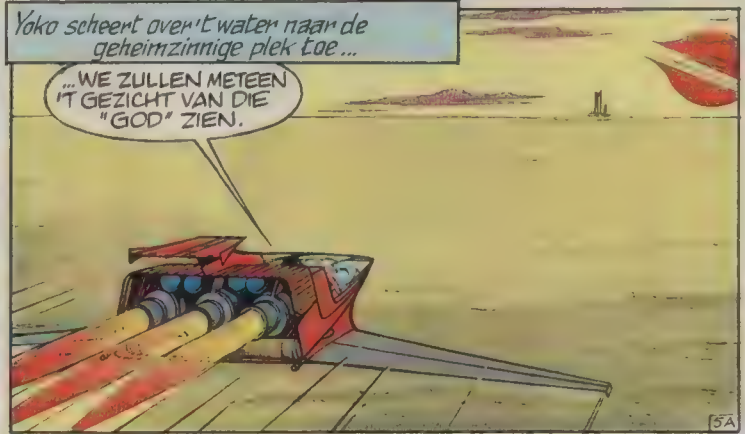
ASLK

Met de Kangoeroekaart leer je
vanaf 16 jaar al met geld omspringen.

p als je 16 bent?

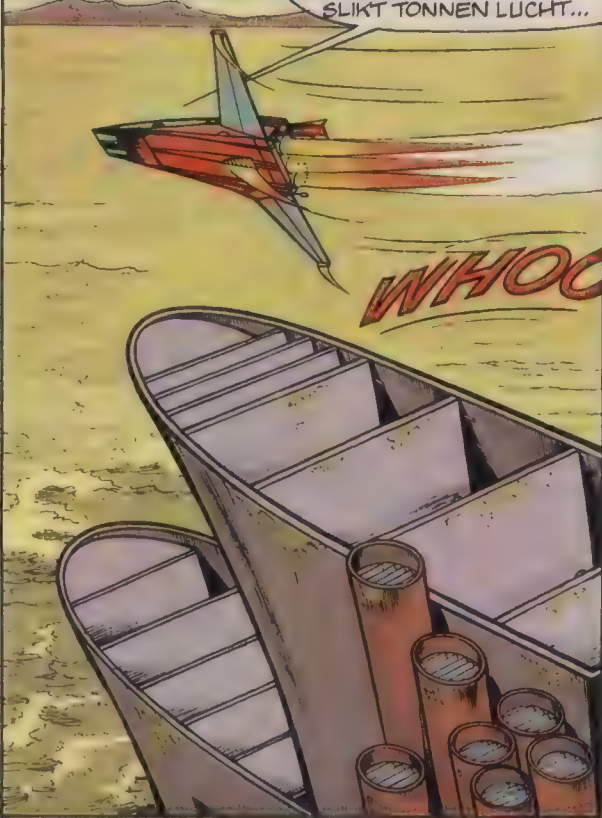

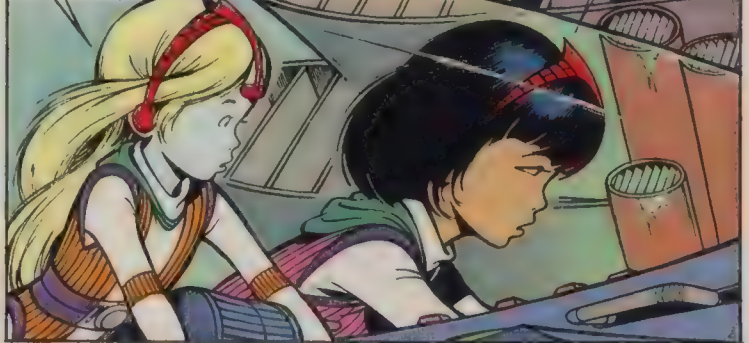
Yoko kan nog niet de
schoorsteen ontwijken...

HEE! IK WERD BUNA
OPGEZOGEN. DAT DING
SLIKT TONNEN LUCHT...

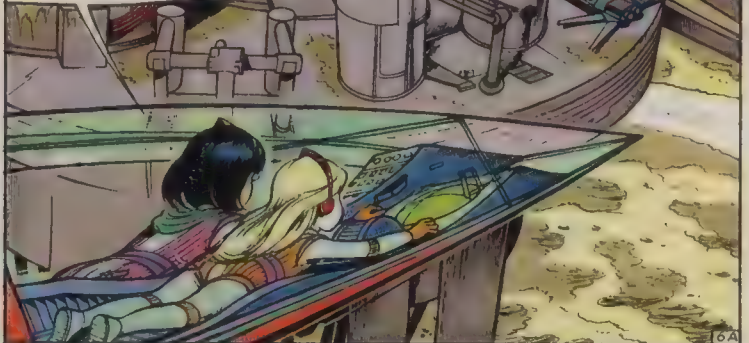

... EN BLAAST STOOM UIT... DAAR IS DE AERONEF VAN KHANY!

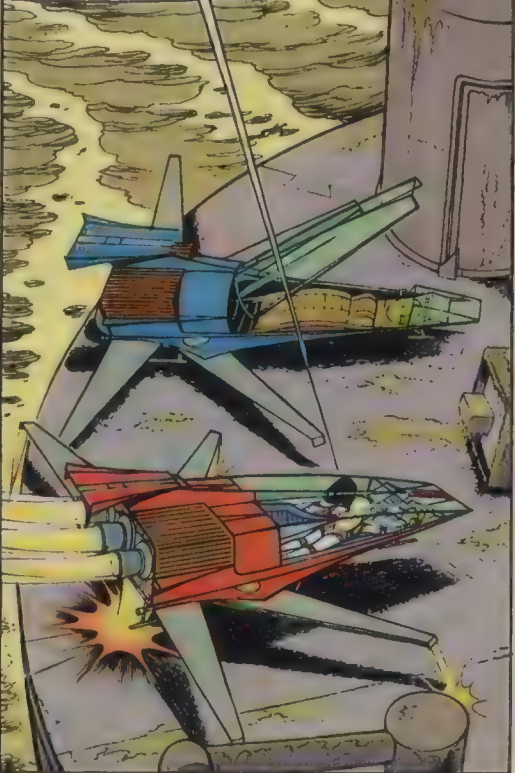
ZIE JE KHANY?

NEE. DE KOEPEL STAAT
OPEN, MAAR IS LEEG!
WE LANDEN!

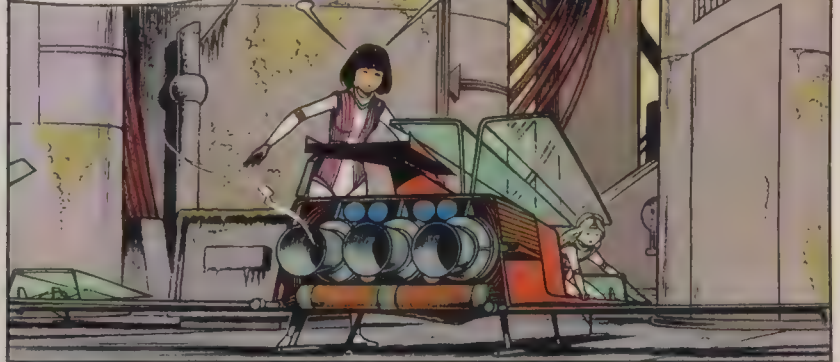

'T ZIET ER NAAR UIT
DAT ZE NORMAAL GELAND
IS, MAAR ZELF IS ZE
SPOORLOOS!

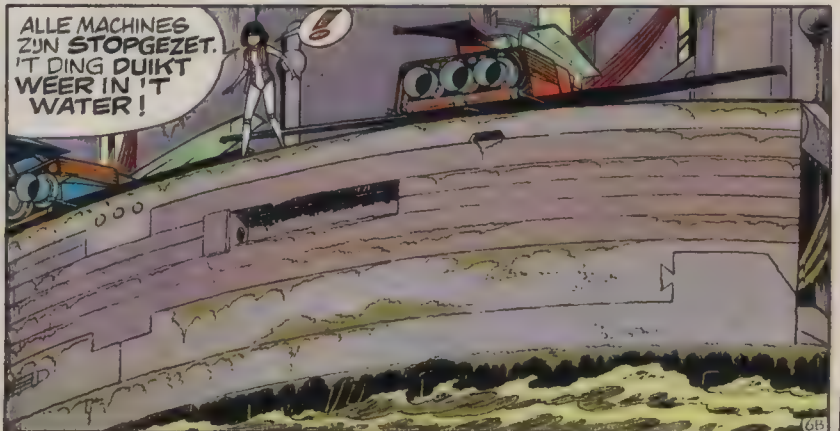

EN 'T IS OPEENS ZO STIL!
NET ALSOF...

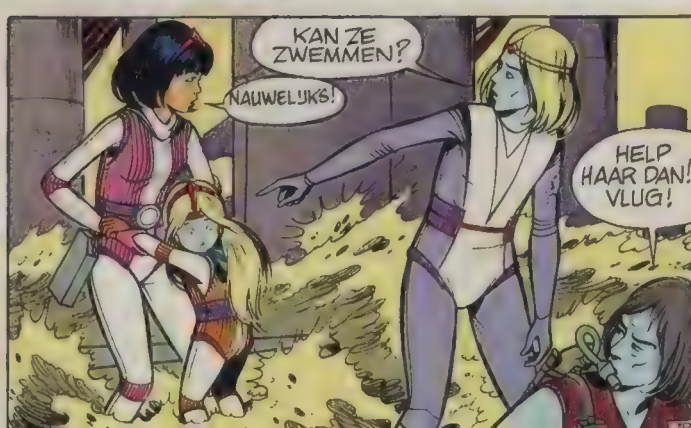
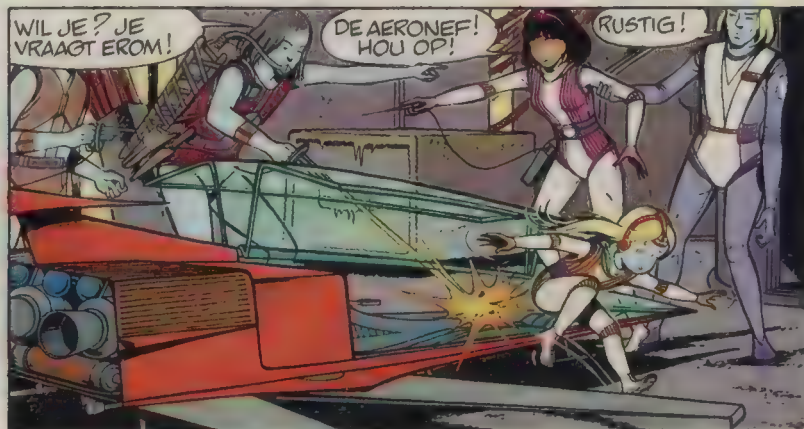
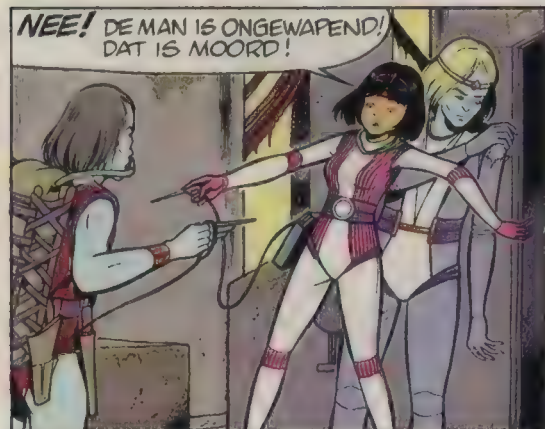
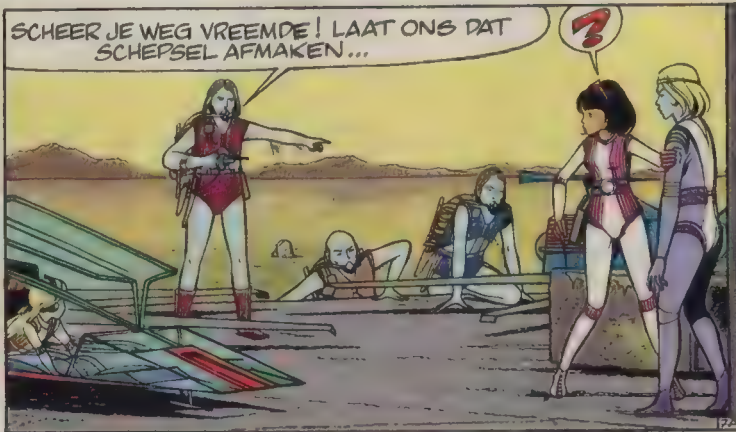
BLIJF IN DE AERONEF, POKY!

ALLE MACHINES
ZIJN STOPGEZET.
'T DING DUKT
WEER IN 'T
WATER!

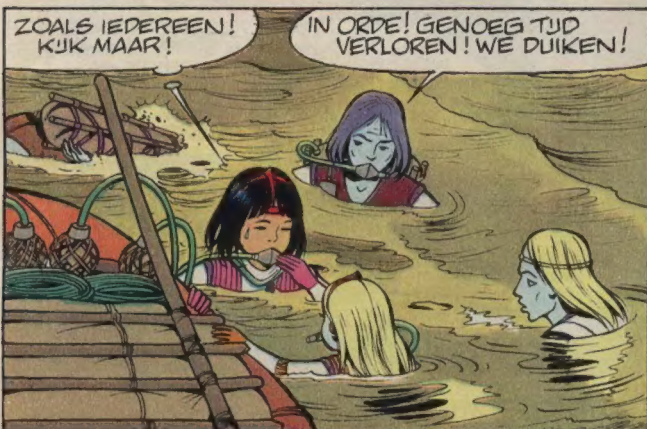
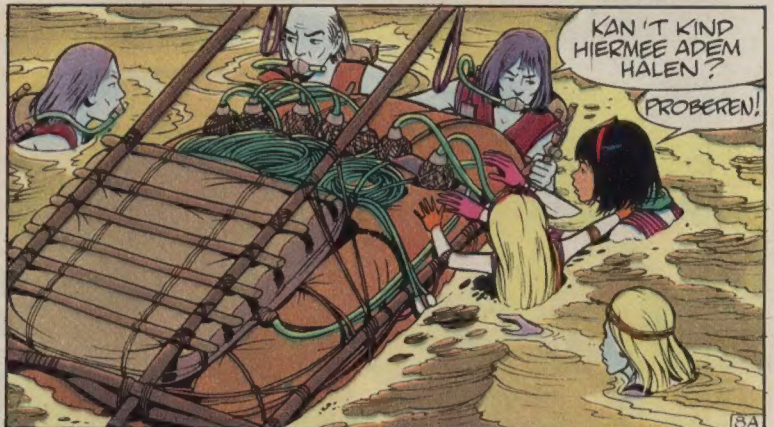
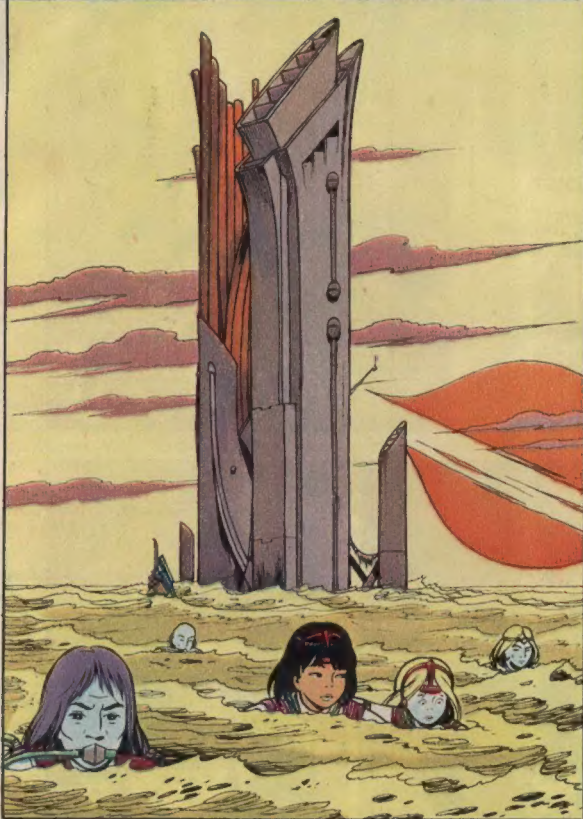

Terwijl 't groepje vlug wegzwenkt, zakt de enorme
schaarsteen langzaam weg in het water...

'N NACHTJE IN BHIKGOK.

TEKST EN TEKENINGEN: *Wasterlain*

SARAH SPITS

DE GROENE DRAAK

ZODRA IK NIEUWS HEB HOORT
U WAT VAN ME!

THANKS

SARAH
SPITS!

DOKTER VAN DONGEN
BENT U HIER SAMEN
MET DE PLOEG VAN
DOKTERS ZONDER
GRENZEN?

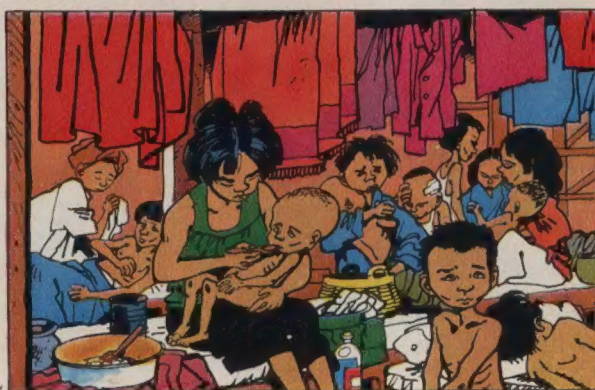
JA! NELLY IS ER
OOK. ZE ZAL JE
'T KAMP LATEN
ZIEN. IK ZORG
WEL VOOR JE
KROOST.

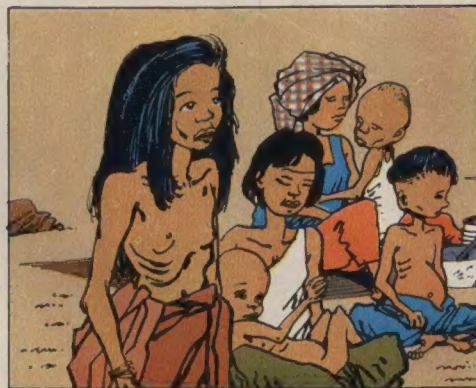
SARAH! IK VREESDE AL DAT WE
JOU NIET MEER Zouden ZIEN.
HIER ZIT DE ZAAK EIVOL!

WE MISSEN 'N HELEBOEL, MAAR
WE SLAGEN ERIN DE DRINGENDSTE
GEVALLEN TE HELPEN. ELKE DAG
KOMEN ER HONDERDEN BI. DE
MOEDERS KUNNEN HUN BABY'S
NIET MEER VOEDEN. ANDEREN
STERVEN VAN DE PEST.

DIE KINDEREN GROEIEN NIET MEER. HUN
GROEI-PROCES IS DOOR HONGER GESTOPT.
DE MEESTE ZIJN WEZEN.

PEST EN MALARIA SLAAN ONVERBID-
DELIJK TOE. ER ZIJN OOK NOG VEEL
GEWONDEN MET KOGELWONDEN EN
GRANAATSCHERVEN.

IK...
IK WORD
DUIZELIG...

SARAH!

WAAR BEN
IK? IK VOEL ME
ZO VREEMD.

JE BENT VOLLEDIG UITGEPUT.
KINDJE. IK BRENG JE NAAR
BHIKGOK. 'N DOUCHE, 'N
STEVIGE MAALTJD EN 'N
ZACHT BED ZULLEN JE
GOED DOEN.

XYLOGRAFIE

WAT 'N WOORD IS ME DAT?

Xylografie komt van het Grieks. **Xylon** is hout en **graphein** staat voor **schrijven**. Dus... schrijven door middel van hout. Zeg maar hout-snede, of houtgravure.

De houtsnijkunst doet haar intrede in onze gewesten rond de **14e eeuw**. Met de gegraveerde blokken bedrukte men stoffen die werden gebruikt voor het bekleden van muren. Maar de miniaturisten (zij die de boekversieringen maakten) zagen in deze nieuwe techniek een grote concurrent en daarom troffen ze de nodige maatregelen om de opkomst van de prent tegen te werken. Wat hun lukte, maar in de kloosters begon door de grote vraag naar boeken, de houtsnede definitief ingang te vinden. Tot het einde van de 15e eeuw dient de houtsnede-prent als **beeldentaal** met stichtende en symbolische afbeeldingen, die het meestal ongeletterde middel-

eeuwse publiek bepaalde zaken duidelijk moesten maken. Tijdens de **renaissance** verliest de houtsnede haar eigen karakter en moet de persoonlijkheid van de graveerder-ambachtsman plaats ruimen voor deze van de kunstenaar-schilder. De houtsnede wordt nu een reproductiemiddel voor schilderijen. Men heeft het dan over een **facsimile** gravure wat wil zeggen "**ik maak gelijk**" wat duidelijk wijst op het reproductie karakter. Parallel met deze evolutie ontstaat in die periode de **volksprent**, waarvan de speelkaart enigszins de voorloper is. In de 17e en 18e eeuw kent men een grote verspreiding van deze prenten.

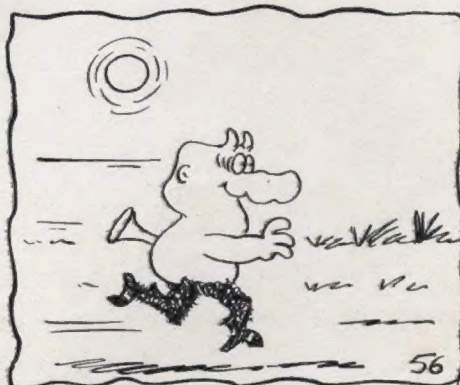
Het hout wordt in schijven van 2,5 à 3 cm dikte gezaagd. Het moet een **fijne** en **korte nerfstructuur** hebben, mag **niet poreus** zijn, zodat het bij het snijden niet splintert. Geschikte houtsoorten zijn **palm** of

bukshout, ook **perelaar**, **appelaar**, **kerselaar** en **beuk**. Het blok wordt effen en glad geschaafd. Daarop brengt men een dunne laag witte dekverf aan, waarop men de afbeelding tekent in potlood, inkt of krijt. Het snijden geschiedt door middel van **schuin afgeslepen mesjes** of met **steekbeitels** die een **halfronde**, **vierkante** of **ruitvormige** snede hebben. Het blok ligt doorgaans op een lederkussen, zodat het gemakkelijk in alle richtingen kan bewogen worden. Eenmaal gesneden, wordt er inkt op het blok aangebracht en legt men een blad papier op het geïnte blok. Door middel van een pers maakt men een afdruk. In een houtsnede hecht men veel belang aan een **stevige zwart-wit verdeling**. Bij de **houtgravure** zal men eerder aandacht geven aan het maken van **halftonen** of **grijswaarden**, door heel **fijne arceringen** te snijden.

JAN PECH

CRAN.

GERMAN EN WIJ...

F. JANNIN.

